Slovenski tednik
za koristi delavnega ljudstva v Ameriki

GLAS SVOBODE

V slogi je moč!

GLASILO SVOBODOMISELNIH SLOVENCEV V AMERIKI

Od boja do zmage!

Slovenic Weekly
devoted to the interests of the laboring classes

Štev. 4

Entered as Second-Class Matter July 8th, 1903, at the Post-Office at Chicago, Ill., under Act of March 3rd, 1879

Chicago, Ill., 27. januarja 1911

Kdor ne misli svobodno, se ne more boriti za svobodo!

Leto X

Razgled po svetu.

KONZULARSTVA SE POMNOŽI.

Dunaj, 26. jan. — Pri budgetu je prišla na vrsto predloga o avstro-ogrskih konzulih v Zjed. državah in Canadi.

Ker je izseljevanje iz Avstro-Ogrske zadnja leta poskočilo v številu, imajo tudi konzuli večjega dela in se bo za torej konzularne postojanke razširilo. Začasni konzul v San Francisco bo dobival redno plačo in odpre javen urad. Konzulu v Clevelandu in Montreal-u se pridene po enega vice-konzula. Pošlje se tudi več uradnikov v Pittsburg, Philadelphio in Denver.

Avstrijska vlada bi rada videla, da bi bili njeni podaniki tudi v Ameriki zavarovani po svojem konzulu; posebno za Ohio, kjer tam prebiva največ Avstrijcev. Konzulat v Clevelandu bo dobival mnogo večjo denarno podporo, kot drugi konzulati po Zjed. državah.

Anglija in Rusija.

Dunaj, 25. jan. 1911. — V dunajskih diplomatičnih krogih zbuja vest, da se je med Anglijo in Rusijo prijateljstvo razrušilo, veliko senzacijo. Od kar je bil car v Potsdam-u, kjer je konferiral z nemškim cesarjem, je rusko-angleška zveza se precej ohladila. Po zatrdilu nemških listov, se je Rusija otresla francoskega in angleškega vpliva in ne bo več zasledovala proti nemške politike (?).

Ker je ruska carinja Aleksandra zopet opasno bolna, se car z vso družino gotovo poda zopet v nemško kopališče Nauheim.

Dosti denarja za morilne namene.

Dunaj, 24. jan. 1911. — Vlada je dobila poseben kredit za $11,000.000 za gradenje novih bojnih ladij. Za gradenje novih ladij v prihodnjih šestih letih je sledeči program: zgradi se štiri nove dreadnought, z 20,000 tonami, 3 križarje, 12 topedo in 6 podvodnjih torpedo. Za pokritje stroškov se rabi $62,000,000 Za armado se je za prihodnje leto dovolilo $8,000.000 poviška. Za vse skupne morilne naprave ima sedaj Avstro-Ogrska plačati $448,000.000!! —

Štrajkarje se je malo kaznovalo.

Berlin, 24. jan. 1911. — Petnajst štrajkarjev, kateri so se pri Moabitskih delavskih demonstracijah posebno obnesli, je tukajšnje sodišče sodilo jako "milostno". Obsojeni so bili od dveh tednov in največ do 15 mesecev. Vlada sama je posegla vmes, ker se je bala nadaljnih krvavih demonstracij.

Turki kupujejo staro šaro.

Berlin, 23. jan. 1911. Sem je došlo zopet več turških oficirjev, da se pogajajo z vlado voljo nakupitve več starih nemških bojnih ladij za svoje vojno brodovje. Turki so že več takih ladij kupili od Nemčije, ker nimajo denarja za nove.

200 umre dnevno.

Mukden, Mandžurija, 23. jan. 1911. Kuga razsaja še vedno z vso grozoto; za njo je sedaj umrlo v Mandžuriji 2752 oseb; umrljivost je 200 oseb na dan. Za kugo je umrlo tudi 18 Rusov in en Francoz.

DENARJE V STARO DOMOVINO

pošiljamo:

za $ 10.35 ..... 50 kron,
za $ 20.45 ..... 100 kron,
za $ 40.90 ..... 200 kron,
za $ 102.25 ..... 500 kron,
za $ 204.00 ..... 1000 kron
za $1018.00 ..... 5000 kron,

Poštarina je všteta pri teh svotah. Doma se nakazane svote popolnoma izplačajo brez vinarja odbitka. Naše denarne pošiljatve izplačuje c. kr. poštno hranilni urad v 11. do 12. dneh.

Denarje nam poslati je najpriličneje do $25.00 v gotovini v priporočenem ali registriranem pismu, večje zneske po Domestic Postal Money Order ali pa New York Draft:

FRANK SAKSER CO.
82 Cortland St. New York
6104 St. Clair Ave., N. E. Cleveland, Ohio

RUSIJA.

Nesreča v rudniku.

Peterburg, 24. jan. 1911. — Iz Sosnovic, Rusko-Poljska se poroča, da se je v ondotnem Kazimirskem premogokopu pripetila grozna nesreča za voljo ognja in je prišlo 40 rudarjev ob življenje.

Policija na vrhuncu.

Peterburg, 23. jan. 1911. — Kabinet je v svoji seji sklenil, da se da policiji popolno moč in da mora posebno gledati na to, da se ne pripetijo več študentovski kravali, kot v zadnjih ruskih božičnih praznikih. Vse "uporne" dijake se je pozaprlo in poslalo na "deželo". Nekatere akademike se je obsodilo v Sibirijo.

Nizozemska se utrjuje.

Pariz, 23. jan. — V tukajšnjih političnih krogih so jako razburjeni, ker se je Nizozemska (Holland) pripravila na utrbovanje trdnjave Blissingen, kar pomeni, da bi v slučaju vojske z Francijo in Nemčijo, ali Anglijo in Francijo, ona vedno podpirala Nemčijo, ali v drugem slučaju, Anglijo. Tukajšnji diplomatje so mnenja, da Nizozemska ne potrebuje utrditve Blissingen trdnjave, ker ji od Anglije ne preti nevarnost, drugače, če bi se v slučaju vojske z Anglijo in Nemčijo, odločila za Nemčijo.

Upor v Yemen.

Pariz, 24. jan. 1911. — V turški Arabiji, posebno v mestu Yemen so vedni nemiri proti Turkom, oz. turški vladi. Carirajski vladi delajo Arabci že desetletja vedne neprilike in uprizarjajo krvave upore. Turška vlada je sklenila, da hoče enkrat za vselej zatreti upor v Yemen in v to svrho se pošlje na uporno mesto 30 bataljanov vojaštva in velik del topništva. Danes se je vojaštvo že ukrcalo. Pričakuje se krvavih spopadov.

12 dni živa pokopana.

Rouen, 24. jan. 1911. — 11. januarja sta bila dva premogokopa v Vanesville podkopana in od tovarišev odtegnjena. Danes se jih je še živa rešilo iz jame. Noč in dan se je delalo za njuno rešitev in posrečilo se je, da so jima po posebnem toku pošiljali žrak in živež. Ko so jih prinesli na površje, so ju tovariši burno pozdravljali, vendar pa nista mogla od prebitih težav in napora ne govoriti in se ne ganiti. Vseeno sta pa pri popolnem zdravju in zavesti in se kmalu povrneta na delo. —

24 smrtnih obsodb

Tokio, 20. jan. 1911. — Japonska vlada se je kruto maščevala nad svojim "zarotniki zoper cesarja", s tem da je vseh 24 socialistov z dr. Kotoku in njegovo ženo vred najvišje sodišče obsodilo na smrt na vešala. Le dva sta bila obsojena na 11 in eden na 8 let težke ječe, ki sta tudi delovala z socialisti.

"Zaroti" se je prišlo na sled meseca septembra l. leta. Dr. Kotoku je živel tudi dlje časa v San Francisco. Soprogo dr. Kotoka, ki je bil zajedno voditelj socialistične propagande na Japonskem, se je dolžilo, da je nameravala ob neki vojaški slavnosti, pri kateri je bil tudi Mikado navzoč, cesarja umoriti, kar se ji pa ni posrečilo.

Dvanajst se jih je umorilo.

Tokio, 25. jan. 1911. — Vse mesto je bilo na nogah, ko se je raznesla vest, da se je 12 zarotnikov, socialistov, obesilo na dvorišču kaznilnice v prisotnosti vojaštva in zgodaj v jutro. Med umorjenimi je tudi dr. Kotoku in njegova soproga.

Dvanajst socialistov, pristašev dr. Kotoku in tudi pred tednom na smrt obsojenih, se je "pomilostilo" v dosmrtno ječo.

Po celi Japonski se pa danes razlega glas dr. Kotoku: živila anarhija! . . .

Iz delavskih krogov.

22. KONVENCIJA U. M. W. OF AMERICA,

se vrši že od zadnjega tedna v Columbus, O. Posebnih podatkov o nji nimamo še, ker do sedaj so ves čas zavzeli razni uradniki s svojimi obširnimi poročili. Vendar pa je vesela novica to, da so delegatje po predsednikovem poročilu vzeli v pretres zadevo W. F. of M., kateri, iz nerazumljivih razlogov A. F. of L. ni hotela dati charterja. Upravni odbor A. F. of L. je ravno zboroval v Washington, D. C. in delegatje U. M. W. of A. so ji odposlali resolucijo, ki jo je sklenila konvencija, zahtevajoč, da se W. F. of M. da charter ali pa, v nasprotnem slučaju sama izstopi iz A. F. of L. in se združi z W. F. of M. To je pomagalo. 1400 zastopnikov na konvenciji je bilo vzradoščenih, ko jim je brzojavka iz Washingtona naznanila, da se W. F. of M. izda charter v istem zmislu kot ga ima U. M. W. of A. S tem charterjem so takorekoč sedaj združeni ameriški vzhodni in zahodni premogarji v celoto, in pričakovati je velikega dela v prid trpečega delavstva.

Kapitalisti so, seveda za hrbtnim potom, skušali preprečiti, dobrovedoč kaj pomeni za njih združitev vseh industrijelnih delavcev; sosebno še Western Federation of Miners z United Mine Workers of America pod vrhovnim varstvom American Federation of Labor. Sedaj so toraj vsi premogarji Zdr. držav, Canade in Alaske združeni — velik korak za napredek istih in nas vseh.

Štrajk v Bristol.

Bristol, Pa., 24. jan. 1911. Danes je tu prišlo med usnjarskimi štrajkarji in Bristol Leather Co. do velikega razburjenja. Šibe so vse pobite; dva policista in en stavkokaz so težko obstreljeni. Vse mesto zgleda kot razbojniško gnezdo. Državna policija je prišla na "pomoč".

Šef policije, Tice, je bil težko ranjen z kamnom; ravno tako konstabler Baker in stavkokaz Sandro. Usnjarji, štrajkarji, so vsi organizirani pod unijsko štev. 109. Vsak dan pride do prepirov in krvavih pretepov med štrajkarji in stavkokazi.

Štrajk krojačev v Chicagi se bliža koncu.

Štrajkujoči krojači se povračajo na delo. Ker se je tvrdka Hart, Schaffner & Marx udala delavskim zahtevam, so bile tudi druge tovarne primorane se podati, saj deloma.

Pride pa še vedno do pretepov med policijo in štrajkarji in vsak dan se jih po nekaj zapre.

Dobri poznavalci štrajka pravijo, da bi štrajkarji lahko več dosegli, če bi znali svoje pravice zahtevati in držati med seboj malo več discipline.

"Open Shop" je seveda bolj huda stvar in kar na mah se tudi ne more vse dobiti od kapitalistov. Velikega pomena je sploh za štrajkarje, da je "setlala" z njimi tvrdka Hart Schaffner in Marx.

Končljiva stvar z Garment Worker je ta, da si danes ustanove unijo, jutri gredo na štrajk, pojutrešnem se pa zopet razidejo. To so že večkrat naredili. Ko so pa na štrajku, so ultra revolucionarni. Radikalno se pa dela, če se ustanovi organizacija, kjer vlada disciplina in se ne omahuje danes sem, jutri tja; pri tem bodi še povedano, da jim tudi stradati ni bilo treba; podpiralo se jih je dobro.

Listnica uredništva.

Dopisi, ki niso priobčeni v tej številki pridejo v prihodnjo. Nekateri dopisniki se ravnajo po nasvetu, da naj bo dopis kratek, a tisto dobro povedano; nekateri pa še vedno pošiljajo po več velikih strani; take dopise bomo preljudno okrajšali in drugo zavrgli. —

Razne novice.

NOČE MILOSTI.

"I'm no Criminal".

Bil je Warren-ov odgovor predsedniku Taftu.

21. t. m. se je Fred D. Warren, urednik "Appeal to Reason", izročil državnemu maršelnu, ki ga je odvedel v državno jetnišnico v Fort Scott, Kansas, kamor je bil obsojen v šestmesečni zapor in globo $1,500.

Ker je Warren-ova zadeva našim čitateljem iz prejšnjih poročil gotovo še dobro v spominu, je, ker je dolga, ne bomo sedaj tu ponavljali. Omeniti hočemo le, da, ko se je Warren izročil državnemu organu, je še prej izdal writ of habeas corpus na najvišje državno sodišče, katerega pripomočka se ni še nikdar noben državljan poslužil, dasi je v konstituciji vsakemu državljanu na razpolago. Warren se ga je poslužil edino radi tega, da vidi koliko je oni paragraf v konstituciji vreden, in v koliko se ga bo vpoštevalo, ali pa obsodilo kot neveljavnim.

Za Warren-a se je zavzel tudi zvezni kongresman Canybell iz Girard, Kans., ki je celo zadevo predložil predsedniku Taftu, in Mr. Taft se je za stvar v toliko zavzel, da je naprosil državnega pravdnika naj mu preskrbi tozadevne sodne spise. Kaj bo iz vsega tega sledilo, pričakujemo. Omenimo le še, da Warren-a je preganjal in obsodil Mr. Roosevelt, ker se je predrznil mu nasprotovati in zasledovati njegovega prijatelja Taylor-ja, takratnega governerja države Kentucky, ki je bil radi umora pobegnil v Indiano, in za katerega je bil tudi Warren obljubil $1000 nagrade onemu, ki ga prime in izroči vladi v Kentucky. S tem je Warren namreč hotel videti, so li res postave za reveže drugačne od postav za bogatine, in prepričal se je! Moyer-ja, Haywooda in Pettiboni-ja se je, ko je vladala ona anarhija v Coloradi lahko ponoči iz postelje vzelo in se jih skrivoma odvedlo v drugo državo, medtem, ko ni smel na Taylorja nihče roke položiti, čeprav je storil navaden umor, za katerega bi kdo drugi poplačal na električnem stolu. —

Kapitalistične žrtve.

Železnični baroni pennsylvaniške proge imajo enega najslabših sistemov. Vsak dan umori dva človeka. Od prvega januarja 1900 do 1. januarja 1910 je na tej progi zgubilo 7996 os. življenje, 7838 jih je pa pohabilo za celo življenje. Kapitalisti nočejo narediti varnostnih odredb, ker "preveč" stanejo; ljudje jih pa ne stanejo nič. —

Iz Wilkes-Barre, Pa.

Ker mi je naročnina potekla, pošiljam vam znesek za tekoče leto. Glas Svobode je dobro došel list v moji hiši vsak teden. — Nepoznam Vas osebno dragi mi urednik, vseeno pa Vam gratuliram za izvrstno gradivo ozir. čtivo, ki ga podajate nam, delavcem. Veseli me tudi, ko tako izvrstno odgovarjate svojim nasprotnikom, "delavskim prijateljem."

Želeč Vam veliko vspeha pri trudapolnem delu, zadovoljnost pa vsem čitateljem, ostajam,

W. Zavološek.

Oregon City, Oreg.

17. t. m. je pričelo snežiti in deževati. Voda je v 36 urah tako narasla, da so morali zapreti naenkrat skoro vse tovarne, kar bo pa trajalo samo par dni. V mestu Portland divja narasla voda tako, da je vse prebivalstvo v strahu in se je moglo več vlakov vstaviti na sredi pota, ker je železniški tir na milje daljave poškodovan od vode. **Peter Kurnik.**

"Kako varčiti poleg male plače."

Pod tem naslovom razmotriva, največja in najcenejša kapitalistična chikaška cunja "The Chicago Daily News", povdarjajoč, kako da se poleg najmanjše plače lahko varči ter nastran devlje za nedelavni čas, sledeče:

"Če ima delavec, kake še tako neznantne razvade, naj se jim odreče. Ako je sužen kaki razvadi, stran žnjo; s takim varstvom si lahko prihrani najmanj 35c. na teden ali $18 na leto. Paziti ima nadalje, da se ne preobje; stem si ohrani ne le zdravje ampak tudi denar. Za zajterk zadostuje škodelica kaše, za obet 20c in za večerjo 30c. Namesto gledališč ali drugih zabav naj se delavec navadi na čtivo."

Columbus, O., 26. jan. 1911. — Na konvencijo U. M. W. of America je prišla tudi ameriška anarhistinja Ema Goldman, ki je na povabilo 150 delegatov hotela govoriti. Lastnik dvorane, kjer zboruje konvencija pa je izjavil, da ima ukaz, da ne sme dovoliti, da Ema Goldman, ki je znana anarhistinja, govori javno v dvorani, kjer zboruje konvencija. Delegatje so na ta odgovor šli v drugo dvorano, kjer je Ema Goldman govorila.

Proti trustom.

Washington, 26. jan. 1911. — Pred sedmimi meseci je poslanec Stanley prebral v zbornici resolucijo proti jeklenemu trustu. — Danes komaj se je sestavil komite, ki bo celo stvar dobro preiskal. Stvar je važna. Vse kaže, da sama vlada uvideva, da se more nekaj storiti proti trustom, dokler ne dobe trusti popolnoma vse moči v svoje roke. Mislilo se je, da se bo prej odločilo proti Standard Oil družbi; Stanley je pa povdarjal, da oljni trust in jekleni trust, so dve, si popolnoma različni stvari. Pri jeklenem trustu se tiče drugih pregreškov zoper zakone, kot pri prej omenjenemu.

Govori se tudi v beli hiši, da bo vlada stopila na prste, lesnemu, električnemu, sladkornemu in gumijevemu trustu. Stanley zahteva, da kongres imenuje preiskovalni komite.

Eksplozicija.

Youngstown, O., 25. jan. — V Trussed Concrete Steel družbi se je pripetila danes eksplozicija in naredila škode za kakih $75,000. Pri tem so bili težko poškodovani sledeči delavci, gotovo Slovani: George Kordina, Josip Kosta in John Fusko, vsi jako opečeni. Korvina bo gotovo umrl.

Za državne delavce.

V obeh zbornicah se je prebrala predsednika Taft posebna poslanica, kjer se zahteva, da vlada bolj skrbi za svoje delavce, ki so se pri delu pohabili in za katere se je v mnogih slučajih, prošnjo za kako podporo, ovrglo in je bil tako poškodovan delavec z družino vred v pomanjkanju. Taft nasvetuje, da se v vseh takih slučajih da državnim delavcem letna penzija, ali pa, da država za nje skrbi popolnoma.

Kaj so samo državni delavci takega zakona potrebni?

O, Amerika!

Bridgewood, N. Y., 26. jan. — To mesto ima sedaj moderno šolsko poslopje, ki pa nima stopnjic v gornja nadstropja!

Ker niso bile stopnice v načrtu od arhitekta zaznamovane, se tudi stavitelji niso ozirali na to, da bi jih sami postavili, ker so se bali, da bi jim ne hoteli meščani plačat za stopnjice posebej: "Stopnjice so arhitektovo delo," se izgovarjajo.

Svetovna razstava.

Svetovna razstava leta 1915 se bo gotovo vršila v New Orleans in bo v zvezi z otvoritvijo Panama kanal.

San Francisco hoče pa tudi svojemu mestu priboriti ime in slavo in je za razstavo že nabranih $17,500,000, New Orleans ima pa samo $7,500,000.

NOVA POVEST.

Čitatelje Gl. Sv. opozarjamo na novo povest "Groga in drugi" s katero smo danes na drugi strani pričeli in želimo, da bi na naročnike Glas Svobode vplivala kar najbolj dobro.

To je edina slovenska povest te vrste in upamo, da z njo ustrežemo vsem čitateljem našega lista.

Pri tej priliki naj bo tudi povedano, da, tisti, ki nam dolgujejo na naročnini, list z današnjo izdajo zadnjič pošljemo, če ne povrnejo zaostalega dolga. Tistim pa, ki smo list pošiljali na ogled jih pozivljamo zadnji pot, da pošljejo naročnino za list Gl. Sv. v drugem slučaju pa nam naj dajo vedeti, če nočejo lista.

To je zadnja številka, ki se Vam pošlje na ogled.

Stanje slovenskih denarnih zavodov.

Ameriški slovenski listi so poročali zadnje čase o polomu "Glavne posojilnice v Ljubljani". Vse tiste vesti so bile povzete iz nemških časopisov in seveda se je poročila vzelo kot nekako resnico brez komentarja.

Mi smo molčali, ker prvič, zasebnega poročila iz Ljubljane nismo prejeli, drugič je pa boljše, da se o stvari, o kateri se ne ve, kako je v resnici — molči in govori raje potem, ko se čuje iz verodostojnih poročil kaj o stvari.

Sprva se je vzelo "Glavno posojilnico", kot Gl. posojilnico na Kongresnem trgu v Ljubljani, katera je v klerikalnih rokah. Nam se je zdelo čudno, ker do sedaj še ni bila nikoli v zadregi; potem so pa klerikalni časopisi udarili po najbolj varnem slovenskem zavodu, po "Mestni hranilnici Ljubljanski."

Vsak Slovenec ve, da je to zavod, ki mu ga ni para in da se danes ulaga na milione denarja v Mestno hranilnico Ljubljansko; to so vedeli tudi klerikalci sami, a vseeno so stvar tako zavijali, da je tudi sum padel na Mestno hr. Ljubljansko, čeprav sama duhovščina in c. kr. sodnije ulagajo denar v Mestno hr. Ljubljansko.

Sploh, kdor ima naložen denar v **tej hranilnici, se mu ni bati nič, ker za denar jamči celo mesto Ljubljana z vso svojo davčno močjo in premoženjem.** Mestna hranilnica Ljubljanska je najbogatejši in najsigurnejši slovenski denarni zavod in skoro ves denar, ki pride iz Amerike, je naložen v Mestno hranilnico Ljubljansko. Zraven je pa sedaj sam list "Slovenec" v Ljubljani, ki je po klerikalno tudi dagal o nekem "polomu" **vse sam preklical** in s tem povedal: Mestna hranilnica Ljubljanska je največji, najbogatejši in najsigurnejši jugoslovanski denarni zavod in se ga posebno ameriškim Slovencem priporoča, da se ga poslužujejo, če ne direktno, pa po njenem zastopniku g. Frank Sakserju v New Yorku ali po katerisikoli banki ali pošti.

Toliko resnici na ljubo.

Cene padle.

Cene jajcem in maslu so padle; to pa ne zategadelj, ker so se jajčni baroni usmilili ljudstva, temveč zato, ker jih je ljudstvo nevede — k temu prisililo.

Ker so bila jajca in maslo tako draga, je ljudstvo na mah to jed popustilo in to v veliki meri. Po vpraševanje po jajcih in maslu je bilo torej malenkostno in ker vlada zadnje čase pregleduje posebno razno stare življenske potrebščine in vsak dan skoro konfiscira za kakih 50.000 zabojev starih jajc, je jajčni trust sprevidel, da mu "roba" ostane in da se tudi okužene ne bo moglo več prodajati — kot se je to do sedaj zgodilo. Ker so pa cene bile tako visoke in je bil to edini vzrok, zakaj niso ljudje jedli več v taki množini jajc in masla, je bil trust primoran, cene znižati, ali pa imeti milionsko škodo! Torej se tem baronom tudi kaj ponesreči.

SLOVENSKO NARODNO SAMOSTOJNO PODPORNO DRUŠTVO
V RAVENSDALE, WASHINGTON

VSTANOVLJENO

25. aprila 1908 in inkorporirano dne 24. decembra 1908.

GLAVNI ODBOR:

Predsednik: PAVEL KOS, Taylor, Wash.
Tajnik: CIRIL ERMENC, Taylor, Wash.
Blagajnik: MIKE DERNOVŠEK, Ravensdale, Wash.
Zapisnikar: JOHN SKUPCA, Ravensdale, Wash.

POROTNI ODBOR:

RUDOLF PEČNIK, FRANK JERAS, FRANK PUSTOSLEMŠEK.

Društvena seja vsako zadnjo nedeljo v mesecu, ob 9. uri dopoldne v Georgtown pri Frank Marcus v prvem nadstropju.

DR. HARTMANN

Po svoji 25 letni skušnji sem tako izpolnil moj **NOVI NAČIN ZDRAVLJENJA,** da zamorem ozdraviti tudi take bolnike, katerim drugi zdravniki in Instituti niso mogli niti pomagati še manj pa ozdraviti.

Vsak dan dobivam pisma od mojih hvaležnih patientov, katere sem ozdravil po moji **NAJNOVEJŠI METODI,** in katere so njih zdravniki proglasili za neozdravljive.

Vzrok in izvor vsake bolezni je iskati v slabi, pokvarjeni in nečisti krvi. **PO MOJEM NAČINU ZDRAVLJENJA,** zadobite novo, čisto kri, katera Vam ukrepi moč in zdravje, ter spravi v red vse življenske organe.

PIŠITE PO MOJO KNJIGO "NOVA METODA"

ter priložite par poštnih znamk za poštnino. Knjiga Vam vse natančno pojasni; — zavržite pa sve stare zdravniške knjige, ker so brez vsake vrednosti in škodljive;

Čitajte vsebino pisma, kakoršna dobivam skoro vsak dan od mojih pacientov:

Veleučeni gospod Dr. Hartmann!

Hvaležno Vam naznanjam, da sem po Vaših zdravilih popolnoma ozdravil, in upam da mi ne bode treba več rabiti zdravil. Ozdravil sem hvala Bogu popolnoma, ter se Vam še enkrat prisrčno zahvaljujem na Vašem ozdravljenju. Vaš Hvaležni

FRANK BORAK, Box 123. Josephine, Pa.

Velučeni gospod!

Šiejem si v dolžnost, da se Vam iskreno zahvalim za priposlana zdravila, s katerimi sem v dveh tednih popolnoma ozdravila od nadležnega kašlja, za kar se Vam še enkrat zahvaljujem. Ob jednem Vas prosim, da mi dopošljete zdravila za slabo prebavljanje, na katerem trpi tukaj neki možki. Vaša hvaležna

HELENA PAJAN, 10818 Torence Ave., So. Chicago, Ill.

Zglasite se ali pišite na naslov:

DR. FERDINAND HARTMANN
231 E. 14TH ST., NEW YORK, N. Y.

URADNE URE: Med tednom od 10. dop. do 5 pop. Ob nedeljah od 10. dop. do 1. pop.

Groga in drugi.

SPISAL RADO MURNIK.

I.

"Pri kraji je tvojega sluge modrost!" Aškerc.

Ljubeznivi Marcijan je opeval redkev, Skriban pa oslavljal velekrepostno muho; dovzetni Skaliger je segel više in se vnemal za gos . . . Vsi vemo, da je redkvica kakor nalašč za vznesene ode; uverjeni smo, da je muha nenavadno prikladen predmet pesniškemu poletu; znano nam je pa tudi, da je pikantni ptič kapitolski vzbujal že mnogemu siromašnemu pevcu bogato domišljijo. Koliko več je torej vreden svojih Skaligerjev, Skribanov in Marcijanov korenjaški Groga Kozól, sluga majorja Stojana, "prva oseba" na javoriškem gradu in zató v prostih urah prvi junak teh-le večinoma pohlevno-poskočnih poglavij!

Groga je bil krepke, precej visoke in životne rastí, junaških prsij in pleč, mogočnih, mišičastih rok. Kolikor tudi je trdil njega starikavi obraz nasprotno, bilo je Kozolu šele malo nad petintrideset let. — Dlje časa je bil premišljal, ali naj si dela prečo na desni ali na levi strani ali pa kar sredi glave. Da bi zadobil prejšnji duševni mir in ne visel več "mej dvômi, zmótami", odločil se je jedenkrat za vselej in zavrgel vsak kakeršenkoli okras... Glavnik je izgubil zanj malone vso vrednost, ker je prihajala njega korist Kozolovi glavi, ostriženi čisto na kratko, čimdalje bolj iluzorna. Grogov obraz ni bil samo daljši, temveč tudi izdatno širši od drugih. Najglavnejši in zajedno največji prostor je jemal na njem nos, malo na levo zakrivljen in razvit mnogo bujneje, nego bi bilo zadoščalo strogim zakonom dovršene lepote. Šopirili so se na njem v zapravljivem številu rdečkasti ogorci in mozolci, kar je razlagal Groga evfemistiško, rekoč, da njega nos poleti večkrat cvete. Omenim naj tudi, da ga je imenoval "bajonet", sam Bog vé zakaj. Umevno je, da ta nos ni bil jedne same barve, kaj še! Lepo pisan je bil v finih izpremenih. Vender lahko rečem z mirno vestjo, da je imela lilavijoličasta barva na njem največ posestva, pravice in glasu. Videč, kako je ta objestni magnat zgoraj prevzetno motil harmonijo lepote, umikali so se globoko užaljeni brki v tožni resignaciji brezozirnemu mogotcu. Njih žalost je bila toli huda in resnična, da so celo pozabili vse jedinosti. Nekateri so pač kot značajni in stanoviti brki štrleli trdo in neizprosno vkreber, na tihem prezirajoč tovariše, viseče nizdolu kakor veje žalobne vrbe. Zopet drugi na levi strani bi bili na vso moč radi menjali z onimi na desni in narobe. Tako torej moram priznati, kolikor tudi se to žalostno bere, da je bilo pod Kozolovim "bajonetom" malo discipline in mnogo separatističnega nagnjenja. Vzpričo takega tožnega razmerja se je grbančilo ponižnonizko čelo v vedne skrbne gubé. Le oči niso delile obče žalosti na obrazu Grogovem; velike, vodeno-modre, nekoliko izbuljene, gledale so navadno veselo in prijazno v svet, časih lokavo, časih bedasto. In oči so odločile izraz vsemu obrazu, na katerem si videl nekaj tihokomiškega, dobrovoljnega, zvitoneumnega.

Običajno je nosil Groga rjavkasto opravo; kadar pa se je napotil v bližnje mestece Vranovo po pošto ali po kaj drugega, oblekel se je vselej črno. V tej obleki in s cilindrom se je kazal najrajši, češ, da se tako najbolj imeniti kmetskim ljudem. To opravo si je izprosil od majorja namesto druge livreje. Kmetski fantje in dekleta v okolici so pa komaj dobro opazili to njegovo slabost, že so mu vzdeli žaljivi priimek "gospodska žalost". Očito, sevé, ga tako ni klical nikdo, boječ se njega krepkih pestij.

Groga je bil pa resnično markanten prikaz. Nehoté te je silil na smeh, kadar je, ves črn kakor princ Hamlet, tako lepo počasi in samozavestno jadral svojo pot, tiščal levo upognjeno roko tesno ob bok in prsi ter mencal v nji jedno majorjevih finih smodek, z desnico pa veslal v širih, častitih kolobarjih okolo sebe. Kadar je defiliral skozi Vranovo na pošto, poln ga je bil ves trg. Dolgi krajci črnega fraka so vihrali kakor zastave žalosti na vse strani in se veličastno lovili po vetru. Ponosneje ni stopal ni sam "cesarski Pavliha" Kaligula, izprehajajoč se po Rimu danes kot Jupiter, Neptun, Herkul ali Mart, jutri celo kot boginja Junona, Venera ali Dijana.

Kar se tiče Kozolovega cilindra, ne dá se tajiti, da je minilo že več let, odkar je bil nov. Takrat, kajpada, bliščal se je kakor Zenova dvorana v Olimpu in je delal srečnemu Grogi mnogo veselja in časti. Sčasoma pa je izgubil zaradi globokih vtiskov in trpkih izkušenj svoj prvotni značaj blagorodnega veličanstva in ogromen del svoje svetle tendence. Vender pa je bil Kozolu ljubši in dražji od drugih, ker so bili ti za njega glavo — premajhni. Žalostilo je Kozola le to, da ga ni smel vedno nositi, ko se mu je podajal vender tako nenavadno lepo! Korakajoč po trgu, pozdravljal je Groga prijazno stare in mlade znance in marsikoga tudi odlikoval z daljšim ogovorom iz prirojene prijaznosti. Zakaj popularen je bil Groga, da sam Cezar svoje dni ne tako.

Dosedanji njegov životopis podaja le malo zanimljivega. Ubožnega gorenjskega kmeta sin, okusil je zarana vso neusmiljeno prozo lirskega kravjega pastirja. Pozneje so ga povišali v službi; služil je za hlapca. Kakšno je bilo zasebno življenje Grogovo v mladosti, o tem ni bilo navzlic vsemu preiskavanju in pozvedovanju najti, dejal bi, skoro nič gotovega. Le raznovrstne bajke, odlikujoče se po banalni nedokaznosti, in jednako neverjetne pripovedke so razširjene o njem, tako da zastira vse "res gestae" vihravega mladeniča neprezorna mitiška tema. Umevno je, da bi bil prav rad dognal kaj natančnejšega zlasti o tisti dobi Kozolovega življenja, ko moškemu nevarna prihaja zavedna lepota ženskega spola. Kako se je vedel Groga v teh kritiških dnevih? Kateri vaški krasotici so bile posvečene zaljubljene njegovi misli in fantovske sanje? Kateri je nosil mične odpustke? Ali so bile njene oči bolj podobne črnim ali modrim? Morda pa rjavim? — Vse to so pereča vprašanja! Njih prava rešitev bi najjasneje pokazala njega ukus in mišljenje, njega značaj in vso psihološko barvo. Ali ni rekel sam Goethe, da s tem najbolj pokaže mož, koliko je vreden, kakeršno si izbere nevesto?

Slišalo se je sicer marsikaj! Ali . . . Nekateri so govorili, da je imel Groga tisti čas v sosednji vasi prav zalo ljubico, po imeni Uršo, da je pa tej Urši že za sedem mesecev prelomil zvestobo, ker je večkrat imenovana Urša v tem vzela multipliciranega vdovca s tremi grunti in štirimi otroki. Zvestobo prelomil! To bi naposled v tem slučaji na Grogovem mestu storil prav tako vsakdo od nas, najsi bi dotični vdovec imel samo tri otroke, pa štiri grunte. Grogova nezvestoba se mi zdi torej nenavadno upravičena. Podatki pa mi tolikanj imponirajo zaradi natančno zaznamenovanih številk mesecev, gruntov in otrok, da bi tej novici skoro pritegnil, ako bi mi ne bila zgodovinska dvojba, kot nekaj višjega, nad vse draga. Čez in čez pa me prijetno draži presladko imé Urša. Groga in Urša, kako bi bilo to lepo! Zlobni jeziki so takrat sicer ugibali, da se ne bi prav vedelo, kdo je prava Urša, ali Groga ali Urša, ako bi namreč Groga Uršo vzel v zakon. Prav krčevita slabost tega žaljivega dovtipa pa mi jemlje vse veselje, da bi verjel v resničnost ljubavnega razmerja med tema dvema. Ne morem si pa kaj in omenim naj, da bi bila Grogo, kakeršen je bil, po mojem mnenji najbolj osrečila le kakšna Urša, taka ali taka, da bi bila le Urša.

Druge priče zopet trdijo, da je imel Groga kot mladenič celo dve ljubici in — glej ga spaka — obe kar zajedno! Najsi preudarimo, da je bil Groga nenavadno močan in trden, tako da bi res strahoval za silo tudi dve ženski, vender ne moremo verjeti kar tako, da bi bil Kozol resnično zmožen take hudobnosti in prepovedanega licemerstva. Ta novica je popolnoma izvita iz trte, zakaj ves značaj našega junaka kaže očito, da za Turka ni imel nadarjenosti.

Še zlobneje pa kruši njega fantovsko poštenost tretja trditev, češ, da je imel Kozol vsake kvatre drugo ljubico in da navadno še tistega zadnjega meseca ni počakal prav do konca. — To je naravnost laž. Recimo, da bi bil Groga že takšen naveličan bonvivant . . . Ali tega nikakor ne smemo verjeti, da bi ne izpolnil termina! Uverjen sem do duše, da bi bil Kozol vselej v vsakem slučaji, pozimi ali poleti, gotovo potrpel do tridesetega ali jednointridesetega in da bi mu "za jedan časak" ljubeznivosti več ali menj ne bilo kdo vé koliko. Toliko bi bil vsaj skrbel za svoj dobri glas, ki je "parfum kreposti", kakor veli Sokrat.

Vzpričo vsega tega žalostnega nedostatka pravotnih in pristnih podatkov morem, ako je dovoljeno, le sklepati, da našega Groge dosihdob sploh še ni osvetlila prečudna danica prve kardinalne ljubezni in da je ostal po posebni milosti kapricijozne usode srčnih prisadov popolnoma prost in do pike zdrav. Čimdalje bolj se mi zdi ta sklep utemeljen, da majorjev sluga dosedaj od svojega srca ni zahteval drugega nego to, da mu goni kri po žilah, ker je to zdravju zelo potrebno. Nikomur pa nečem usiljati tega mnenja, ker je preslabo osnovano, nikar da bi govoril naravnost o dokazovalnih razlogih. Jedino njegovo poznejše vedenje bi utegnilo nekoliko podpirati omenjeno trditev, ako se sploh smé minulost človekova soditi po sedanjosti. Hipoteza torej, da Groga svojemu srcu ni nakladal nikdar nepotrebnih bolečin, kakor se to sploh spodobi odraslemu pametnemu fantu, ostane — kočljiva hipoteza. —

Čez nekaj let so ga vzeli med naše slavne "Janeze" k domačemu 17. pehotnemu polku. Ž njimi je moral onkraj Save v Bosno na Turke. Prve sovražne krogle je slišal pri Varcar-Vakufu, neprijetno zvižgajoče mimo ušes. Pred obzidjem trdnjave Jajce je prebil sedem najvročejših ur svojega življenja. Tam bi bil izgubil malone svojega stotnika, sedanjega gospoda svojega, majorja Stojana. Groga je ravno snemal razkrhnjeni bajonet raz puško, ne meneč se za artilerijski koncert gorskih topov, za strahovito ječanje ranjencev, krik in stok umirajočih vojakov in divji "Allah-il-Allah!" fanatskih sovražnikov. Ta trenutek ugleda svojega stotnika ranjenega, klečečega na levi nogi, slabeje in slabeje odbijajočega ljute udarce svetlega handžarja, katerega vihti orjaški vstaš. Bliskoma priskoči Groga, zasukne puško in udari na vso moč po sovražniku. Pade vstaš, zdrobí se pa tudi puška . . . Zato izvije Groga padšemu Turku krivi handžar in maha ž njim kakor besen okolo sebe. Priskočijo še tovariši; Groga pa porabi prvi ugodni trenutek in odnese, dasi sam močno ranjen v levo rame, nezavestnega stotnika iz bojne vihre. Od tistega časa ga stotnik in pozneje major Stojan ni dal od sebe. Ker je gospodov prejšnji sluga padel v boji, prevzel je Groga njegovo službo.

Stotnik ga ni nikdar klical drugače nego "Janez", češ, da so bili prvič vsi njegovi dosedanji strežniki Janezi, drugič da so pravi Kuhnovci sploh vsi le Janezi, in tretjič, da je "Janez" v obče mnogo lepše in ponosnejše ime nego "Groga". Dokler je nosil Kozol vojaško suknjo, ni dejal ničesar proti temu, preudarjajoč, da pomagata o nevarnih vojnih časih dva patrona lahko več nego jeden sam.

Od vseh pehotnih polkov, ki so se bojevali v Bosni, dobili so junaški Kuhnovci od cesarja največ častnih odlik; tudi Groga je prinesel domov dve svetinji, navadno vojno in drugo za hrabrost. Na cesarjev rojstveni in godovni dan ji je vselej iz nova zlikal, da sta se svetili solncu na sramoto, in je ponosno korakal ž njima za "drugimi" honoracijorji k slovesni maši.

Vender o dogodkih v Bosni ni govoril rad. Zakaj ne? — To naj razjasni jedno prihodnjih poglavij.

Neprikrito vesel je zamenil po dosluženih letih ponosno puško s ponižno krtačo in ostal pri Stojanu. Z majorjem sta izhajala prav dobro. Kozol je sicer često napravil kaj takega, česar major nikdar ni izrečno zahteval niti na tihem pričakoval od njega. Narobe pa je bil gospod major izvestne dneve neznosno pust, siten in muhast, česar ga zopet Groga ni nikdar izrečno prosil niti si na tihem želel.

Takoj prve dni, ko se je Groga iz različnih tujih in domačih zverin prelevil v človeka in se zopet veselil svojega civilnega bitja, poprosil je gospoda svojega prvega imena. Težko se je odvadil major "Janeza", ali šlo je sčasoma le. In tako se je izprevrgel naš junak iz nova v Grogo in je ostal tak vse žive dni.

Sčasoma se je popolnoma udomačil v Stojanovi obitelji, katero polagoma spoznamo. Zlasti pa se mu je omilila laskava misel, da je on prva oseba med vso javoriško gospodo, da bi šlo brez njega vse rakovo pot in da je za Stojanove "prava terna, ker ga imajo." — Rad je poudarjal sam sebi, da je biser svojega stanu . . . Od onih petih krepostij (modrost, pravičnost, usmiljenost, odkritosrčnost, uljudnost), katere je Konfucij tako toplo priporočal svojim Kinezom, pogrešal je Groga večkrat daru modrosti. Navzlic vsemu trudu je bil časih počasne pameti. V obče pa je bil resničen lastnik rahločutnega srca; bil je krotak, uljudno pohleven in z vsem zadovoljen — iz kratka, kakor porojen za slovenskega kritika starega kopita.

Glavni kraj Grogovih činov, grad Javorice, na pol zakrit med smrečjem in bukovjem, stoječ na ravnini, ni bil pravemu gradu na zunanje nič kaj podoben. Poslopje, sezidano jednostavno, pa solidno v dve nadstropji, gledalo je prijazno z belimi zidovi in rdečo streho proti Vranovemu. Zlasti sedaj-le je bilo lepo tukaj, ko je rano solnce razsvitljalo vso krasoto mladega poletnega jutra. Ogenj in zlato je slikalo na grajska okna, čaroben, raznobojen blesek je sipalo po peresih in bilkah, z jutranjo roso obsutih, jasnilo rjavkaste strehe Vranovega in se topilo, tvoreč široke, sijajne proge po čistomodri Savi, v nje vodah, katere so se sedaj urno lovile nad plitvim kamenatim dnom, sedaj mirno in gladko postajale nad temnimi, gluhimi kotlinami, sedaj zopet jezno šumeč in bobneč lile ob robu strmih, divje razpokanih pečin v razpenjene vrtince. Nad gozdom za gradom so se vznašale in ginile vlažne belkaste meglice. Od bližnjih gora je pihal hladilen vetrec in prinašal čaroben parfum iznad cvetičnatih, tihih višin ponosnih gorenjskih velikanov, galantno zibal rdeče in rumene rože, žarne klipčke in bele lilije tam v parku pred hišo pod starimi kostanji, akacijami in platanami in bežal kakor temna senca nad visokim žitom po širih poljanah proti Savi. Po drobnem belem pesku pred verando so skakali vrabci in se na vse zgodaj glasno veselili, da so v tem prelepem kraji doma. Potem pa so po kratki, burni konferenci sfrčali v gostem oblaku mimo verande in balkona zadi čez gospodarsko poslopje v vrt na hruško k zajutreku. Časih se je oglasila plaha prepelica iz žita, časih se je zadrla šoja v gozdu; sicer je bilo vse svečano tiho... Prezoren ovoj, stkan od zlatega zračnega para in najnežnejših solnčnih vlakenc, preprezal je vso pokrajino. Celo veličastni Triglav je razkril svoje snežene glave, počasi vstajajoč iz gostega meglenega spalnega plašča, in resno gledal doli na divno razkošje vzbujenega krasnega jutra.

Ako je imel kdo količkaj še tako homeopatsko povodenega čustva za prirodno lepoto, moral se ji je tu čuditi in jo veselo uživati.

Te trenutke je stal Groga Kozol, imenovan "gospodska žalost", široko razkoračen, razoglav, z zasukanimi rokavi doli v veži javoriške graščine, krtačil čevlje gospoda majorja in stavil besede v tá-le doslej še ne natisnjeni monolog:

"Tristo obupanih žab! — Kako so te zmerjali stari šentlenartski šomašter Bohinjec — Bog jim daj dobro — in kako so govorili? ‚Groga! Groga ti Grogarska!' dejali so, 'viž, iz tebe ne bode nikdar nič prida! Veš, preveč si na slabo nagnjen!' Tako so te devali v nič. In — glej, glej — počasi si le prišel do sluge velikega gospoda, ki ni daleč za cesarjem samim. Majorjev sluga! Koliko pa je majorjevih slug na tem svetu? Malo, reče se! Kdo vender bi si bil kdaj mislil, da učakaš še tako čast? Ali bi te sedaj-le gledali šomašter spoštljivo in ginjeno. In ko bi tako vsi začudeni stali in te le od daleč opazovali in se kar nič ne upali blizu, takrat, Groga, takrat bi stopil prijazno k njim in jim podal desnico, rekoč: 'Prav nič se me ne bojte, gospod Bohinjec, najsi sem v službi pri majorji in visoki gospodi na pomoč! Nič vas ne bodi strah, časih ste mi v prejšnjih letih z brezovko večkrat prizadejali neprijetne občutke. Vsega tega vam ne zamerim, gospod šomašter, saj ste me v štirih letih venderle naučili, da za silo berem. Pišem pa še vedno tako slabo kakor svoje dni v šoli, ne zamerite! Pa v taki službi, kakor sem jaz, tega spaka še treba ni; no, pa saj veste, kaj je gospoda, ko ste učen mož.' — O-ja aa-jáv, zdeha se ti, pa prav gospodsko! — Ali je res ali ni res? Prvi za gospodom! In kadar gospoda ni domá, kdo je prva oseba na Javoricah in kar se jih drži? Kdo? — Groga Kozol! — Pa ta-le tvoj major! Samo to vprašam, čemu lazi po hribih in klancih? Le kvišku, kvišku! Sedaj na ta vrh, sedaj na drugi, vse gre kar po vrsti: Jalovec in Rozora, Vršac in Tičarica, Mangart in Jelovica, Črni Vrh in Črna Prst, Možic in Mojstrovka — le lepo paroma, Bog nas varuj — Stol in Dobrča, Ratitovec in Jepa, Konjavec in Plevelnica, Lipač in Zelenica, Prisojnik in Radeščica — oh, in še jih ni konec, kaj še! —

(Dalje prihodnjič.)

Izpremenjeni obraz.

Večkrat zapazimo pri znanih ljudeh izpremembo obraza. Koža jim je nagubana, rumenkasta, rekli bi lahko, stara. Obraz nam največkrat pove tudi druge čute znane osebe. Taka izpremenba obraza je pa znamenje neke nepravilnosti, naprej pa mrtvost telesnega sistema, v jetrih, želodcu ali prebavnih organih. V takih slučajih, Trinerjevo ameriško zdravilno grenko vino je najboljši pripomoček, do stare konplekcije obraza. Rabite ga nekaj časa po predpisanih navodilih in efekt se bo kmalu pokazal. Vaša jetra bodo kmalu zadobila prejšnjo zdravje, zabasanost in nerednost, združena s hudimi bolečinami, bodo odkrižane in kri bo dobila prejšnjo zdravo barvo in gorkoto in vaš obraz lepo barvo kot v mladosti. Trinerjevo ameriško zdravilno grenko vino jači tudi živce, mišice, odpravi nervoznost, glavobol in krče. V lekarniških prostorih. Jos. Triner, 1333 — 1339 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.

☞ Vsak slovenski delavec in napredno misleč človek bi moral brati "Glas Svobode" in se nanj naročiti.

Slovenska Svobodomisel. Podp. Zveza

USTANOV. 1908
INKORPORINA 1909

Chicago, Illinois.

GLAVNI ODBOR:

ANTON MLADIČ, predsednik; 2348 Blue Island Ave., Chicogo, Ill.
ANTON FISHER, podpredsednik; Box 333, Girard, Ill.
JOSEPH BENKO, tajnik; 11250 Indiana Ave., Chicago, Ill.
WILLIAM RUS, zapisnikar; 11316 Fulton Ave., Chicago. Ill.
IVAN KALAN, blagajnik; 341 — 6th St., Milwaukee, Wis

NADZORNIKI:

FERDINAND GLOJEK, (pred.); 477 Virginia St., Milwaukee, Wis.
ANTON DULLER, 238 — 136. St., Chicago, Ill.
MARTIN V. KONDA, 1518 W. 20th St., Chicago, Ill.

POROTNIKI:

AUGUST KUŽNIK, 8323 Connecticut Ave., S. E. Cleveland, Ohio.
JOSEPH CVETKOVIČ, Box 201, Frontenac, Kans.
FRANK ČUK, Box 268, Moon Run, Pa.

POMOŽNI ODBOR:

JOSEPH IVANŠEK, 1517 S. 43rd Ave, Chicago, Ill.
IVAN MLADIČ, 2236 Wood St., Chicago, Ill.
JAKOB TISOL, 11355 Fulton Ave., Chicago, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

DR. ALOIS M. ZAHOŘÍK, 1846 So. Ashland Ave. Chicago, Ill.

Vsa pisma in vprašanja za pojasnila naj se izvolijo pošiljati na tajnika Jos. Benko, 11250 Indiana Ave., Chicago, Ill. Denarne odpošiljatve pa na Ivana Kalan, 314 — 6th St. Milwaukee, Wis.
Uradno glasilo je "Glas Svobode".
Seja vsako zadnjo sredo v mesecu.

SREČA.

Ruski spisal A. Kuprin. Prevedel Rev. J. C Smoley.

Vladar mogočnega kraljestva poklical je nekoč modrijane in učenjake pred svoj prestol in jih vprašal:

"Povejte mi, v čem obstoji sreča?"

"V tem, da bi vedno gledal tvoj božji obraz", hitel je z odgovorom prvi.

"Iztaknite mu oči!", rekel je vladar nevoljno.

"Drugi!" "Oblast je sreča, o kralj, zato te imenujem srečnega."

Britko se je kralj nasmehnil in dejal: "A bolezni glodajo na mojem življenju, in nimam moči, da bi jih ozdravil. Razmesarite mu obraz! Dalje!"

"Bogastvo," jecljal je tretji.

"Bogat sem, a vendar nisem srečen," odgovoril je vladar temnim obrazom. "In ti misliš, da bi te kepa zlata, velika kakor tvoja glava, osrečila?"

"Oh kralj . . ."

"Tvoja želja naj se spolni. Privežite kepo zlata, veliko kakor njegova glava okoli njegovega vratu in vrzite skopuha v morje!"

"Četrti," zaklical je kralj nevoljno.

Človek, v cunje zavit, plazil se je po vseh štirih k prestolu, pojemajočim glasom, **umirajočih** oči, je jecljal: "Kralj, moja želja je majhna. Ako me hočeš osrečiti, nasiti me. Lakota končuje moje drobovje. Slavo tvojega imena, dobrosrčnost tvoje duše razglašal bom potem po celej zemlji."

"Nasitite ga," rekel je kralj zaničljivo. "Ko se bo nažrl in ko bo blizu smrti, pa mi povejte."

Prišla sta še dva: mož orjaške postave, nizkega čela, je dejal: "Sreča obstoji v delu."

Drugi, bil je suh, koščen pesnik od vročnice žarečih lic. "Sreča je zdravje," menil je on.

Trpko je odvrnil kralj:

"Ko bi bilo v moji moči, da spolnim tvojo željo, o pesnik, tekom meseca bi se ti hrepenenje, katero te danes navdaja, uresničilo."

"Ti pa, orjak, romal bi od zdravnika do zdravnika, da bi našel zdravilo."

"Oddaljita se oba."

"Kdo je še tu?"

"Smrtnik," odgovoril je sedmi, ki je z nekakim ponosom nosil narcisovim cvetjem vezeno obleko.

"Sreča obstoji v ne-bitji."

"Odsekajte mu glavo", rekel je kralj v dolgočasji.

"Kralj, o kralj . . .", zdihoval je revež, že bolj bled kakor narcisovi cvet.

"Proč z njim, odsekajte mu glaso." Beseda kraljeva je **trja** nego kamen."

Veliko modrijanov je še prišlo pred prestol in eden njih je rekel le:

"Ljubezen."

"Dobro," pritrdil je kralj. "Dajte mu najlepše ženske mojega kraljestva, a tudi čašo strupa, in ko bo vsega sit, pa mi povejte."

Drugi je zopet menil:

"Sreča obstoji v tem, da se vsaka želja hitro spolni."

"Kaj si toraj želiš?", vprašal je kralj veselo.

"Jaz?"

"Seveda, ti!"

"Kralj, vprašanje prišlo mi je nepričakovano."

"Živega pokopljite!"

"Je še kak modrijan tu? Naj pride in naj pove, kaj je sreča?"

Pravi modrijan, ki je dosedaj stal skromno v ozadji, je odgovoril:

"Sreča obstoji v globočini misli."

Stresel se je kralj in divje zavpil: "Kaj je to, misel?"

Pravi modrijan se je žalostno nasmehnil, a molčal.

Sedaj ga je ukazal kralj vreči v ječo, do katere ni segel človeški glas, do katere ni prisijal solnčni žarek.

Ko so jetnika, ki je v tem času oslepel in oglušel, čez leto dni vprašali:

"Si sedaj srečen?" je odgovoril:

"Da, jaz sem srečen."

"Ko sem se s temo bojeval, bil sem kralj, bil sem junak, bil sem . . . Vse to . . . dala mi je moja domišljija, moja misel."

"Kaj je domišljija?" vprašal je nestrpno kralj.

"V malo trenutkih boš visel na vislicah, in jaž ti bom pljunil v tvoj lažnjivi obraz! To bo potem rekel mirno:

"Norec!" Vedi:

"Misel je nesmrtna."

MODERNO SUŽENSTVO.

V Newyorku — tako piše "Amerika" (pa ne Clevelandska. Op. stavca) — vršila se je nedavno razstava izdelkov, ki se izdelujejo v tvornicah, ampak, ki se izdelujejo doma; ako se ne motimo, bila je prva te vrste. Med tem ko nam svetovne, obrtne, trgovske razstave kažejo z nekakim ponosom napredek in razvoj kulture, kaže nam to **domače** delo **revščino in bedo,** ki je posledica tega dela.

Najpreje so prišli v Berlinu na to, da so pokazali občinstvu, pod kako neugodnimi, da sramotnimi pogoji se izdelujejo gotove, v vsakdanjem življenju potrebne reči. Da se je dotična razstava obnesla, je znano; z nekako grozo in strahom pa so gledali "beati possidentes" na vse te razne stvari in stvarce, katere so bile izdelane doma za ceno, in mezdo, ki ne pokrije niti potu in krvi, ki visi na teh stvareh. Vsa Nemčija se je zgražala; osebe najvišjih stanov, cesarica sama, je obiskala razstavo; za tem so poskušali, to zlo odpraviti.

V našej deželi se je splošno mislilo, da je takozvani "**sweat-shop**" jedina oblika tega zla. Da se razun obleke in perila izdelujejo še druge stvari doma, o tem se ni vedelo. Še le v teku zadnjih dveh let, obrnili so svojo pozornost na to stran in našli so, da nas je industrijalizem obdaril tudi z zlom domačega dela. Z namenom, da bi te stvari prišle v javnost, priredila je Consumers League v začetku omenjeno razstavo.

Razstavili so, kakor svoj čas v Berolinu, Frankfurtu, Amsterdamu, doma izdelane stvari, in zraven napovedali čas, katerega je delavec ali delavka za to potrebovala in plačilo, katero se je zato dalo. Razun tega predstavljale so fotografije tudi življenju nevarne prostore, v katerih se je delo izvrševalo. Iz lokalnega poročila N. Y. Evening Post izvemo, da izdelujejo ženske in otroci gotove izdelke iz **peres** (za "moderne" klobuke) za umazano nizke cene. Od tega seveda "milostljiva" ne ve nič; da se le kinča z njimi! Ravno tako ne sluti, kako neverno je delo z glavnikom, ki se na njenej glavi blišči samih "dragih" kamenov. Reva mora držati glavnik ki je iz celuloze, nad gasovim plamenom in bi lahko eksplodiral in pri tem pritrjati kamenčke v celulozno mazo. Za 105 kamnov se ji plača dvainpol centa. Šivilje ženskih bluz spominjajo nas na usodo Hoodovih šivilj. Da se šije combinatio-suit iz flala, otročje velikosti, potrebuje celo uro in za to dobi deset centov! A nit si mora plačati pri tem še sama! Studi se človeku delo z **lasmi** v tenementnih hišah; kupoma leže lasje po tleh, dokler jih urni in gibčni prsti delavk ne spravijo v toliko priljubljeno moderno obliko "klobas". Kašno je plačilo za to, poročilo ne pove; da je plačilo za umetne cvetlice majhno, nam kažejo sledeče številke: za 100 umetnih nageljev plača trgovec 40 centov; ker jih delavka naredi 100 na dan, je to njeni **dnevni** zaslužek. Rumenkaste, iz sukna izdelane rože plačuje trgovec po 18 centov za gros; ker jih žena s pomočjo naredi na dan po tri, zasluži celih **54 centov!** Neka dama, katero s poverili s preiskavanjem in proučevanjem domačega dela, našla je otroke pri izdelavanju rudečih rožnih popkov; za gros so prejeli **15 centov** plače.

V naši deželi kakor v Evropi gloda ta rak — rana domačega izdelovanja na truplu človeškega blagostanja; že dejstvo samo, da so se začeli za to vsaj zanimati, moramo pozdravljati; a s tem še ni pomagano, dasi se mora bolezen preje poznati, predno se začne zdraviti. A bojimo se — to vsaj nam kaže vsakdanja skušnja — da bo tudi tu ostalo, kakor vedno le pri preiskovanju in proučavanju, storilo se pa ne bode za delavca in delavke — nič . . .

HRVAŠKEMU ANARHISTU.

Te vrstice so posvečene v Chicagi živečemu rdečkarju, Glumac von Juriši-ču.

Neradi se spuščamo v polemiko z ljudmi, ki nimajo več, ne svojega prepričanja (če ga je sploh katerikrat imel,) ne več nobene časti in je v napoto in sramoto svojim lastnim rojakom.

Napisali smo to hrvaškemu anarhistu — v resnici je pa to anarhistična ničla, ki je po zaslepljenosti drugih, tudi zajedno urednik nekega hrvaškega lističa, kateri vidi vsenaokoli, rdče, socialistično, a v resnici nima ne programa in ne taktnosti, ki se jo danes zahteva od najbolj zakotnega lističa na deželi. Predali tega lista so polni zavijanj, neresničnih natolcevanj, podlih zasebnih intrig, v političnem oziru pa vpijetja v endan in vso to gnojnico skupno imenuje: prava ljudska socialistična politika!

Naj si ogledamo katerikoli pravi socialistični časopis, angleški, nemški ali slovenski, tiskan na Kranjskem, ne najdemo takih profanalnosti, omejenosti in tirovanja in vse to pod krinko enakosti, bratstva in svobode! V resnici si to domišljavo človeče ne želi nič druzega, kot da bi diktiralo vsemu svetu. Mi mu zagotovimo, da se ni rodil za tako stvar in da bo žrtev svoje neotesanosti in neznanja.

Revše maha z kolom proti vsakemu, ki ne trobi v njegov rog in se spozabilo še toliko da je pričelo "svete" tudi nam dajati. Povod mu je vstanovitev naše lastne tiskarne, katere se bolj boji, kot hudič križa in piše o stvari na tako zloben in perfidno lažnjiv način, da se smeši že samega sebe in mu noče nihče tudi taki hiperbullaži — verjeti; niti njegovi najožji "sotrudniki"!

Po mnenju tega klavna bi morali vsi svetovni, in bodi si to kapitalistični, delavski, socijalistični, kakor tudi anarhistični listi, pisati po njegovem okusu in prinašati oglase, katere bi on spoznal "vredne" priobčenju. Vse to "delo" pa izvira iz "profita".

Če to nazadnjaško, zaostalo človeče sliši besedico "profit", ga ne ozdravi nobena pilna; sedem dni trebuhabola in dobro grižo mu je zagotovljeno. Radovedni smo, kaj bi gospodine Glumac naredil, če bi danes, po kakem stricu ali teti, nenadoma podedoval par milionov dolarjev, katere si je "stric" ali "teta" "prislužila poštenim potom?" Po obliki in konečnem prevdarku, kot si ga svojimo iz predalov "njegovega" lista, smo zagotovljeni, "da čo biti narodu bolji dnovi", kajti Glumče bi kakoržerečeno — v s e r a z d a l med ta ubogi izsesani narod, da bi ga "osvobodil iz kapitalističnega jarma." Ali ne bi bilo temu tako, slavne dobe, še bolj slavljen anarhist in klaven v eni osebi? No, no, stvari ne smemo tirati preveč idealistično, zavrejo nam še solze ob misli . . .

Kar pa omenja "anarhist" o svoji Jugoslovanski socialistični konvenciji in kar je slednja sklenila, za vse tisto ne damo "fajfce tobaka" in čudimo se, da se anarhisti zanimajo za take neumnosti storjene iz osebnega sovraštva. Mi nismo prosjačili, marveč smo apelirali na svoje naročnike, ne za milodare, temveč na može, ki bi hoteli založiti denar za podjetje in bi seveda bili tudi gospodarji istega. Čudno je pa vendar, da ljudem, ki bi radi živeli na račun nezavednih ljudi, vse smrdi, ko jim postanejo pa tla prevroča, bodisi na kakoršenkoli način, se pa po francosko poslovijo in med temi je tudi zgagar Glumac von Jurišič, kakor smo že v 34 št. od 26. augusta l. l. razjasnili.

Takrat smo tudi prosili malo stvarnega odgovora, a se ni nihče oglasil, še najmanj pa diletant na anarhističnem polju, Glumac Jurišič. O, Glumac, Glumac! Kam vodijo tvoja pota in kam Te zapeljujejo izprideni možgani in domišljavost "svetovnega" anarhista iz katere bo vzklilo tako cvetje in prijeten vonj, da ti bodo začeli podajati roke v slovo "največji" socialisti in "sotrudniki" tvoje straže. Pri bogovih, pomisli tudi na to!

Da pa vse nič ne pomaga in da slovensko delavstvo vzame "pisavo" anarhista kot v prebavo, nam spričuje došla naročnina za leto 1911 in čestitke listu, ki plačuje — kot narod sam — take ljudi in liste — po zaslugah.

Upamo, da s to zadnjo zaušnico spravimo anarhista na kaj resnega; kaj bo res vedno premišljeval neumrjočnost žuželjk? . . .

Spisano v Chicagi, Glumacu von Jurišicu v resen poduk — čitateljem pa v — zabavo! . . .

Nečloveška mati. Pred dvema letoma je odpotoval iz Vidre na Ogrskem kmet Paranyancs v Ameriko. Doma je pustil mlado ženo Leno. Leni je bilo seveda dolgočasno in da ubije dolgi čas, je začela ljubimkati z mladim kmečkim fantom. Sad tega ljubimkanja je bil otrok ženskega spola, ki je bil zdaj star že osem mesecev. Meseca oktobra je Paranyancs pisal iz pensilvanskih rudokopov, da se v kratkem vrne domov. — Zdaj je čutila žena v svojih kosteh mesto ljubezni samo strah. Edina njena misel je bila ta, kako zakriti greh svoje nezvestobe. Šla je okrog polnoči na vrt, kjer je izkopala precej globoko jamo. Ko je bila s kopanjem gotova, je šla v sobo, dvignila spečega otroka ter ga nesla v jamo. Otroka je tiho zasula ter je moral storiti grozno smrt. Hudodelstvo pa ni ostalo skrito. Odkopali so jamo, v kateri so dobili otroka z grozno spačenim obrazom. Nečloveško mater so seveda zaprli. Njenega moža še ni domov.

Slovensko Zdravišče

V NEW YORKU
glavni zdravnik in ravnatelj
Dr. J. E. THOMPSON

RESNICA Neovrgljiva RESNICA
JE
DA JE Dr. THOMPSON
NAJBOLJŠI ZDRAVNIK
IN IMA POPOLNU ZMOŽNOST IN IZKUŠENOST V ZDRAVLJENJU VSIH BOLEZNI.

ROJAKI: Nedajte se toraj nadalje motiti od kakih sumljivih zdravnikov, temveč idite ali pišite v slučaju bolezni edino le na Dr. Thompsona, kjer bodete sigurno najbolše postreženi in vmalem popolnoma ozdravljeni.

Pisma pišite v materinskom jeziku ter ih naslavljajte edino le na sledeči naslov:
"SLOVENSKO ZDRAVIŠČE"
DR. J. E. THOMPSON
342 West 27th St. New York, N. Y.
Uradne ure so: Ob delavnikih od 1 do 4 ure popol. V nedeljo od 11 do 2 ure popoludan.

NOVO pristnih 23 KAMNOV NOVO vsebujočo uro.
MI VAS SEZNANIMO Z

Pravo zlato, ali z zlatom prevlečeno Mi moramo prodati za prvič 10,000 naših 23 pristnih kamnov vsebujočih "Accuratus" ur in sicer samo za $5.75 komad! Te vrste ure so jako pripravne in pokrovi so z najboljšimi slikami preskrbljeni in "gold filled". Posebno so te ure poznane po svoji trdnosti Radi jih kupujejo ljudje ki se vozijo in ki opravljajo bolj težka dela. Mi te ure in niso samo dobre in trdne, ampak tudi krasne in se bodo vaši prijatelji čudili, ko jim poveste ceno, za katero ste jo kupili. garantiramo za 20 let Če torej rabiste dobro in pripravno žepno uro, sedaj je čas da kupite. In prej ko kupite kako drugo, premislite. Če pošljete nam vaš naslov, kar vas stane 1 cent, Vam pošljemo uro na ogled. Če pa uro kupite, vas stane brez poštnine $5.75, Če jo pa ne marate — jo ni potreba kupiti in uro pošljite na naše stroške nazaj. Mi reskiramo vse. Lepa verižica pri vsaki uri. Pišite na naslov:
EXCELSIOR WATCH CO., DEPT. 505, CHICAGO, ILL., U S. A.

Direktna zveza z Avstrijo, Ogrsko in Hrvaško
Compagnie Generale Transatlantique

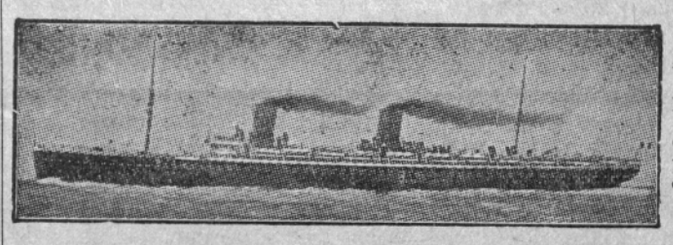

Potniki tretjega razreda dobivajo brez plačno hrano na parnikih družbe. Snažne postelje, vino, dobro hrano in razna mesna jedila.

New York v Avstrijo čez Havre Basel. Veliki in brzi parobrodi.
La Provence .....30.000 HP | La Lorraine .....22.000 HP
La Savoie.....22.000 HP | La Touraine .....20.000 HP
Chicago, nov parnik.....9500 HP
Pristanišče 57 North River vznožje 15tu St., New York City
PARNIKI ODPLUJEJO VSAK ČETRTEK.
Glavni zatop na 19 State St. New York MAURICE W. KOZMINSKI,
glavni zastopnik za zapad. na 71 Dearborn St. Chicago, Ill.

Pijte najboljše pivo
Edelweiss
Peter Schoenhoffen Brewing Co.
PHONE: CANAL 9 CHICAGO ILL.

ATLAS BREWING CO.
sluje na dobrem glasu, kajti ona prideluje najbolje pivo iz českega hmelja in izbranega ječmena.
LAGER | MAGNET | GRANAT
Razvaža pivo v steklenicah na vse kraje.
Kadar otvoriš gostilno, ne zabi se oberniti do nas, kajti mi te bodemo zadovoljili.

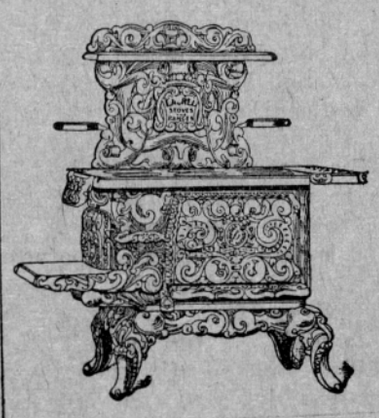

W. SZYMANSKI
TRGOVEC S RAZNOVRSTNIM
POHIŠTVOM
1907 Blue Island Ave., Chicago
TELEFON CANAL 955.
Moja trgovina pohištva je ena največjih na južno-zapadni strani mesta, kdorkoli pri meni kupi, jamčim da bo zadovoljen kot je bil vsak kdor je že pri meni kupil v zadnjih 22 letih od kar sem v tej trgovini in na istem prostoru.

"Glas Svobode"

(THE VOICE OF LIBERTY)
WEEKLY

Published by The Glas Svobode Co., 1518 W. 20th St. Chicago, Illinois.

Subscription $2.00 per year.
Advertisements on agreement

Prvi svobodomiselni list za slovenski narod v Ameriki.

'GLAS SVOBODE' IZHAJA VSAKI PETEK
in velja

ZA AMERIKO:
Za celo leto.....$2.00
za pol leta.....$1.00
ZA EVROPO:
Za celo leto.....$2.50
za pol leta.....$1.25

NASLOV ZA DOPISE IN POŠILJATVE JE
GLAS SVOBODE CO.
1518 WEST 20TH ST., CHICAGO, ILL

Pri spremembi bivališča prosimo naročnike da nam natančno naznanijo poleg NOVEGA tudi STARI naslov.

231

Mnogo ljudi je, ki svojo srečo, in mnogo takih ki svojo nesrečo zamolče; prvi so zviti, drugi pogumni.

Legislature 40 držav so se izrekle za direktno volitev senatorjev. Ljudska volja se kaže, sicer počasno, a gotovo.

David je rekel: "Vsi ljudje so lažnjivci. Zato je bil tudi David lažnjivc. Kateremu pa naj verujemo, navsezadnje?

Napredek, napredek, kriči zlati kralj. Njemu je lahko, ko ima v rokah sodišča, zakone, kongres, ljudstvo — sedaj.

Zrakoplovci so prejeli v zadnjem letu $940,000 nagrade. Temu nasproti jih je pa zgubilo 30 svoje življenje.

Jajca so postala ceneja in maslo je tudi v ceni padlo. Trusti so res dobrosrčni ljudje, ki iz sočutja do ljudi cene znižajo. Ali so imeli pa kakšen drug vzrok?

Na Angleškem je bil neki ameriški oficir, prijet radi vohunstva — in takoj zopet spuščen v prostost. Kako si pa moramo drugače misliti kot po vzorcu Simsove banketne govorance!

Za legislaturo za državo Indiana pripravljajo "zakon", po katerem bo tisti, ki mu bo dovoljeno piti opojne pijače, moral vedno pri sebi nositi posebne vrste licenco! Ni so samo v blaznicah, norci.

Sultan od Sulu je izjavil, da je Amerika najbolj moderna in najbolj procvitajoča dežela sveta. Ameriško rumeno časopisje skuša te besede sultana iz Sulu po vsej deželi razkričati. Radovednost nas ima, če to časopisje do sedaj še ni vedelo, kaka je Amerika?

Tudi planet Venus da je obdarovan z človeškimi bitji. Kako bi bilo, če bi g. Wellman, ki je skoro dosegel severni rt, in skoro preletel Ocean, še to začel razizkavati. Morebiti bi tudi skoro kaj odkril?

Pri odprti obravnavi je gospa Freschi zalučala svojemu možu v obraz — ki je slučajno policijski sodnik, — da nima o zakonodaji niti trohice pojma. In zoper to ražalenje modrega kadija ni nobenega zakona!

Uncle Sam bi rad zvedel, kje so vsi "peniji", kateri se neprenehoma kujejo iz kufra in jih je tako malo v prometu. Morebiti bi mu vedeli povedati lastniki "penny arcades" in lastniki otroških "šparovcev".

Zveznim najvišjim sodnikom je kongres povišal plačo z $5000.00 letno. Namesto $12,000 letno, bodo gospodje sodniki dobivali $17,000. Če bodo življenske potrebe še bolj v ceni poskočile, se gospodom "najvišjim" sodnikom, ni bati, da od gladu umrejo. Zavarovani so dobro!

Pred chikaškim okrajnim sodiščem je sedel na obtožni klopi neki Erbstein. Obsojen je bil na dva meseca ječe, ko je sodnik šel po delu domov, je videl veliko reklamo na vseh oglih: volite za mestnega advokata Moritza Erbstein." — Tistega, katerega je on obsodil v ječo. — Sodnik je svojim prijateljem zaupal, "da ni verjel svojim očem."

BESEDA NA SLOVENSKE DELAVCE.

Matija, II., 10: "Ker so videli zvezdo, so se zveselili."

V stari legendi o treh kraljih leži globoka človeška poteza, ki jo vsak rad še enkrat sliši: "videli so zvezdo v Jutrovi deželi in postali so veseli. In zvezde ne lažejo! Ker so se nanesli in zaupali svoji zvezdi, so šli za njo po potu v Betlehem. Bali se niso dolgega pota in ne velikih nevarnosti; polni zaupanja so šli za svojo zvezdo, ki je razsvetljala temno pot, kot solnčna luč in v svojem zaupanju so bili enaki in niso se motili: zvezda jih pripelje gotovo na pravi cilj.

Slovenski delavci! Ne čutite, da imajo ti stavki velik pomen za Vas: sledite svoji zvezdi! Če se napotimo na neznano dolgo pot, moramo v prvi vrsti vedeti: kam drži naša pot in kam nas vedejo naši cilji. Prvo na pot? Kako, če ne veste cilja svoji poti. Pa to ni potrebno, če se napotimo skozi znan gozd in polje, toliko bolj važno pa je pot našega duševnega razvoja. In o tem je tukaj govor.

Hrepenenje brez cilja? Sploh eksistira? Nekam morajo meriti naša hrepenenja in naši cilji. Seveda se dobe tudi ljudje, ki tega nočejo pripoznati; oni te hočejo prepričati, da ni življenje nič drugega, kot norost, služiti drugim in gledati za vživanje. Opravičujejo se še stem: "Vi svojega cilja nikoli ne dosežete."

To pa ni za verjeti. Ni resnica! Mi vsi imamo svoj cilj in pot, po kateri hočemo od sedaj naprej hoditi, samo če nas puste. Poglejte visoko v veličastno nebo, v svojo zvezdo in debelo stoji napipisano: Tvoja pot, delavec, je v osvobodidtvi ljudi, proletariata! Hodi vedno po tej poti in zaupaj svoji zvezdi! Pa ne smete napačno razumeti; tu ne mislimo samo o svobodi človeštva samega temveč osvoboditev proletariata od morečega tiranskega kapitalizma, ki je v 20. stoletju dosegel vrhunec mogočnosti.

In osvobodenje delavcev izpod kapitala, bo ob jednem osvobodenje vsega človeštva, ker ti so največji po številu. To naj bo naš cilj! In naša zvezda nam sveti trnjeno pot in glejmo, da ji sledimo! Ne menite se za težave, ki Vas bodo obdajale na dolgi poti; ne za preganjanja oblasti in posmeh svojih tovarišev in soljudi. Spomnite se na tri kralje, kateri so bili poplačani, ker so zvesto sledili svoji zvezdi, svojim ciljem.

Zakaj pa Vam ravno besedo cilj tako priporočamo? Zato, ker je ravno med slovenskimi delavci toliko popotnikov, ki svojega cilja ne poznajo in slede in hodijo po nepravih potih. Oni ne gledajo na svojo zvezdo in zato se bodo zgubili in nimajo za nas nobene veljave. In ker so svoj cilj zapustili, ne vejo tudi pravega pota, ker cilj in pot je nekaj skupnega.

Pa še več nam pove naša zvezda, če jo dalje opazujemo. Daje nam navduševanje in energijo! Te potrebujemo. Živeti se pravi za nas več, kot bojevati se, in bojevanje brez navdušenja, brez cilja, ne more privesti do zmage. Nekateri nam oporekajo, da teh "višjih" ciljev ne dosežemo in so samo fraze; nam da manjka idealizma. Od kar so oni zavrgli svobodo in osvobodenje izpod velekapitala, nima naša zvezda za nje več nobenega pomena; za nje je svoboda "blazna ideja"; ne pa za nas; mi zaupamo svojemu programu in se moremo pod svojo zvezdo otresti kapitalizma, militarizma, izkoriščevanja posvetne in cerkvene oblasti. Mi nimamo nobenih idealov? Kaj nam pa daje moč in energijo v tem morilnem sistemu? Zdraven spoznanja sedajnega občnega življenskega sistema so ideali prvi! In kaj bi tudi bilo brez njih! Kakor hitro temni, grdi oblaki zakrijejo našo zvezdo, potem si jo idealistično predstavljamo. Če bolj je temna naša noč, tembolj večji in močnejši je nagon po luči.

V svojem zadnjem popotnem delu "Transhimalaja" pripoveduje Sven Hedin o tibetanskih duhovnikih, kateri se dajo živi zazidati. Brez sočutja vzamejo od luči slovo in čakajo na večno temo Nirvane, katera jih, po njihovem mnenju, reši vseh nadlog in ničevosti svetnega življenja. Ubogi tepci! Ker so tibetanski duhovniki z svojo "pravo vero" umorili vse prave čute po svobodi, življenju in luči in ljudstvu, delavstvu iztrgali z "vero" prosto misel, ideal, energijo do napredka, ne ostane za nje druga pot, kot nazaj, v temo nevednosti in zabitosti, kot jo slovenska duhovščina in razni "vodniki" in slovenski ameriški časopisi žele pripeljati v domovja delavcev. V takih časopisih ni nobene luči; ne sveti nobeno solnce in ne vodi jih zvezda do pravih ciljev in pota. Tema, je smrt; luč je pa življenje. Volite sedaj dragi prijatelji! Boste raje sledili luči, ljudem, ki Vas hočejo pripeljati do boljše bodočnosti, ali raje sledite črno suknežem in njih zavezникom, v — temo, ne v svetlobo? Na prvi poti Vas čaka življenje in boj in nesreča; v drugem slučaju se neha boj in prekineste živeti kot ljudje in misliti po delavsko.

Kaj še omagujete?

Ne verjamete?

Samo trenutek pomisleka? Ne, Vi ne omagujete, vi verjamete; vaša pot je samo ena in cilj je luč. Vi proletarci pridete od zdolaj in razvijaste se kot drevo, od zdolaj navzgor, više in višje, do luči!

V bleščečih barvah stoji pred vami vaša zvezda življenje, cilj vašega boja. Tako je že Vašim očetom migljala, a jo še niso prav razumeli, ker so bili preveč uklenjeni v okove rimskega klerikalizma. Mi smo pa tisto bojazen zgubili in zato ne nehamo boja, in hoditi po naših potah in zreti v svoje cilje in vedno slediti svojej zvezdi. In v zaupanju, da se bo razlegalo, od vzhoda do zahoda, od juga, pa do severa: svoboda, enakost, bratstvo, od tistega svetega trenutka naprej odložite svoje bojevanje; ampak:

Sledite svojej zvezdi!

UTRJEVANJE PANAMA KANAL.

Predsednik Taft je v svoji poslanici na kongres zahteval, da se Panama kanal utrdi. Vprašanje, če imajo Zdr. države pravico utrditi Panama, se nobeden ne briga in navsezadnje ni tudi nihče proti ukrepom washingtonske vlade. Predsednik Taft za svojo zahtevo navaja sledeče razloge, ki so ga k temu pripeljali:

"Panama kanal bo edina pripravna pot za parobrodstvo med atlantskimi in pacifičnimi bregovi in bo važen del morske obali Zdr. držav. Po mojem mnenju, so Zdr. države upravičene kanal utrditi in s tem bo mir in blagostanje države in naroda bolj zagotovljeno. Da, Zdr. držav je dolžnost, Panama kanal utrditi — delo, ki bo služilo narodu in ki bo državi zaščita za mir in napredek. Že toliko denarja se je izdalo za napravo kanala, torej je tudi potreba, da se ga še utrdi z Narodovo voljo."

Torej, po g. Taftu povedano, je naša dolžnost, da se Panama kanal utrdi. Škoda da so njegovi razlogi, ki so ga pripeljali do tako velikega sklepa, jako šibki in malo prepričevalni, da Narod privoli za utrjevanje kanala.

Zakaj da bi utrdba kanala pripomogla k miru in napredku ljudstva, nam je nerazumljivo. O, tem tudi predsednik ni zinil besedice. Mnogo višjih oficirjev in generalov in vojnih izvedencev — se je izreklo proti utrjevanju kanala. Pa ne samo za nepotrebno, temveč sploh ne svetujejo vladi tega koraka, ki ne more imeti lepih posledic in je neumnost, milione zakopati v zemljo, v kanone; in prvi člani kongresa, velike avtoritete, so tudi zoper utrdbo Panama!

V New Yorku je "mirovna družba", h kateri pripadajo najbolj visoke, učene in vplivne osebe Zjed. držav. V "People's Institute" so imeli veliko zborovanje, kateremu je predsedoval kongresman David J. Forster, predsednik Tamoney in druge osebe iz bele hiše in vsi ti možje so se izrekli proti utrditvi Panama kanal.

Pa ne samo ti prvi možje dežele, temveč tudi, anti-imperialistični klubi so vzdignili protestni glas in agitacijo — proti utrditvi kanala. Ti zadnji zahtevajo, da ostane kanal nevtralen. Zakaj naj bi Panama kanal ostal nevtralen, so ti-le razlogi, ki so prodrli tudi na ušesa predsednika Tafta:

1. Ker bo v slučaju vojnih časov bolj varen, ker, po sklepu Haaške konference v letu 1907, so vse države podpisale člen, ki prepoveduje napasti ali bombardirati obali, ki niso zavarovane, utrjene.

2. Zato, ker je sama vlada Zdr. dr. v letu 1900 izjavila, da ne bo prepustila, da bi se Panama kanal utrdil.

3. Zato, ker se je Anglija tudi in Francija odpovedala oblasti čez Suez kanal in sklenili, da ostane nevtralen, čeprav se je gradil z angleškim in francoskim denarjem; po tudi se je Anglija izjavila in podpisala 1910 pogodbo, s katero prepusti vse svoje oceanske morske ceste, prosto vsem ladjam sveta.

4. Ker niso Zjed. države v celi svoji zgodovini, in od kar obstojajo, bile nikoli od kake Inozemske vlade napadene, temveč so vse spopade same Zjed. države začele, in ker so Zjed. države vsem drugim državam preveč poznane, da si žele mir in da se ne bodo vtikale v druge države.

5. Ker imamo dolgoletno skušnjo, da imamo z Anglijo, ne da bi utrdili svojo mejo ob Canadi, že skoro eno stoletje popolen mir; druge sovražnike se je pa vse pomirilo in se sklenilo, da se da mogoče spore v razrešitev mirovnim sodnikom in bi torej to novo utrbovanje, slabo vplivalo na zaveznike in morebitne sovražnike.

6. Ker bi po predsedniku zbornice, David J. Forster-ju, znašali stroški, po natančnem račun, čez $50,000,000, če še ne več in potem še vsako leto posebnih $5,000,000, kar bi povzročilo nove davke in se neomogočilo zidati stvari, ki so državljanom bolj potrebne. Od Panama kanal nima nihče nič za pričakovati, kot strategično postojanko za vojno brodovje Zjed. držav in še ta je oddaljena na 2000 mil.

7. Pa tudi vkljub utrdbi kanala, se bi v vojnem času moglo začuvati pot v kanal na obeh straneh z vojnim brodovjem in je torej utrjevanje nesmisel in brez koristi.

Zahtevamo tudi, da se angleškim trgovskim, potnim in bojnim ladijam dovoli v miru, ali vojnem času prost prehod skozi Panama kanal; in ker nevtralizacija velja za vse narode, naj isto velja tudi za brodovje drugih držav, kot v miru ali bitki."

Ti podatki povejo pa malo več, kot prazne, narekovane fraze našega predsednika Taft-a, kateri, kar je na predsedniškem stolcu, ne zahteva nič drugega v svojih "zanimivih" poslanicah, kot oboroževanje, kupovanje kanonov, povečanje vojske na suhem in morju in vso podporo trustom in velikim privatnim družbam. Predsednik je svoje "razloge" tako površno povedal in izbral, da nismo svojim očem vrjeli, da mož, ki stoji na čelu največje ljudovlade na svetu, ne zna povedati za svoje morilne zahteve kako rdugače in v kakem pomenu, ne pa v taki klobasariji in humbugu.

No, ja, koliko se pa briga ljudstvo za Panama? Ali se bo pa ljudstvo sploh vprašlo, če se sme, ali ne sme? Mi vemo odgovor že v naprej. Edino Imperialisti lahko še kaj store, pa še ti so "omajani" in sami in Taft ne bo zgubil mnogo na svoji teži, da postanejo njegovi "upravičeni razlogi" veljavni. Če se bo v resnici utrdilo kanal, kar je skoro gotovo, je stem washingtonska vlada prelomila svojo besedo. —

Arona, Pa.

Zahvala.

Družtvo št. 7 spadajoče k S. S. P. Z. v Arona, Pa., se tem potom srčno zahvaljuje za poslano podporo v znesku $4.75. Po bratu taj. Frank Lustik kot od družtvenih članov $3.50 in izmed zasebnikov so darovali, John Jelušič 50c, Jos. Bergant 25c in Luka Mlinarič 50c. Vsem lepa hvala!

Nadalje smo prejeli od blag. Ivana Levstik iz So. Chicago svoto $2.00. **M. Rajer.**

NAŠIM DOPISNIKOM!

Poročajte kratko in jedrnato. Nekteri dopisnik pošlje res tolik dopis, da je naravnost za obupati. Želimo ponovno, DA SE PIŠE KRATKO, JEDRNATO IN VEČKRAT.

M. A. WEISSKOPF, M. D.

ZDRAVNIK IN RANOCELNIK

1914 Ashland Ave., Chicago, Ill. TEL. CANAL 476

Uraduje na svojim domu:
od 8.—10. ure predpoludne
od 1.—3. ure popoludne in
od 6.—8:30 ure večer.

V lekarni P. Platt,
814 Ashland Ave.:
od 4.—5. popoludne.
Ob nedeljah samo od 8.—10, ure dopoludne doma in to le izjemoma v prav nujnih slučajih.

DR. WEISSKOPF je Čeh, in odličen zdravnik, obiskujte torej Slovana v svojo korist.

OTTO HORACEK

Diamanti, ure, stenske ure in zlatnina

1843 Blue Island Avenue, Chicago, Ill.

Dajemo posebno pozornost pri popravljanju ur in druge zlatnine.

Izdelujoči zlatninar.

OČI pregledamo zastonj.

Delavci, širite svoje glasilo "Glas Svobode"!

SVOJI K SVOJIM!

Prva in edina slovenska trgovina te vrste v Zed. državah. Velika izbera ur, verižic, družtvenih prstanov; razna izbira srebrnine in zlatnine. Pušk, koles, gramofonov in slovenskih plošč, peči, itd. Pišite po lep ilustrovan slovenski cenik, katerega pošljemo zastonj. (Pri naročilu omenite ta list.)

A. J. Terbovec & Co.
Nasledniki:
Derganc, Widetič & Co.
1622 Arapahoe St., Denver, Colo

CUNARD
Ogrsko - Amerikanska črta
V ITALIJO, EGYPT
in AVSTRIJSKO-PRIMORJE
Velikanski novi parobrodi
CARMANIA s tremi vijaki
Največja ladja s tremi vijaki na vodi, in nje sestra
CARONIA s dvemi vijaki
Obe ste 676 čevljev dolgi, nosite 20.000 tonov ter dve največji.
FRANCONIA s dvemi vijaki 25 čev. dolga in nosi 18.000 ton. nova od leta 1911.
CARMANIA Odpluje 7. jan. 18. Feb.
CARONIA odpluje 21. jan.
FRANCONIA odpluje 11. mar. Prva vožnja
Ogrsko-Ameriška pastrežba
IZ NEW YORKA v REKO čez GIBRALTAR, GENOVO, NEAPOL V TRST
Moderne na dva vijoka ladje.
SAXONIA - - 14.300 tonov
CARPATHIA - 13.600 tonov
PANNONIA - - 10.000 tonov
ULTONIA - - 10.400 tonov
Prve vrste kabina $60. do Neapola $65. do Reke Trst.
CUNARD STEAMSHIP COMPANY, Ltd.
S. E. Cor. Dearborn and Randolph Sts., Chicago.
or Local Agents Everywhere.

J. F. HALLER
GOSTILNA
prve vrste.
Magnet pivo, mrzel in gorak prigrizek. Domači in importirani likerji. Tel. Canal 8096.
2103 Blue Island Av. cor. 18. Place

GOSTILNA
J. J. Vodak in sinovi
1825 Loomis St. cor. 18 Place
Dvorana za zabave in zborovanja.
Tel. Canal 1386.

Najboljša gostilna
na Blue Island Ave. v Chicagi je J. F. Bolek-ova, kjer se toči izborno Schlitz pivo in fina vina. Domača in cenena kuhinja.
Kosilo s kozarcem piva, vina ali kake druge pijače 20c. Večerja s pijačo samo 15c.
Slovenci, pridite in se prepričajte, da je ta gostilna izborna
JOE F. BOLEK
1870 Blue Island Avenue
vogal 19. ul.

Angleščina brez učitelja! Slovensko-Angleška Slovnica, Tolma in Angl. Slov. Slovar stane samo $1.00, in je dobiti pri
J. V. KUBELKA
538 W. 145 St., New York, N. Y.
Največja zaloga slov. knjig. Pišite po cenik!

SLOVENCI POSEČAJTE
"Little Bohemio"
kjer se toči izborno importirano pizensko, Anheuser Bush in Olympia pivo. Vse vedno na čepu!
Izvrstna kuhinja. Fina vina in smodke.
Za obilen poset se priporoča.
CYRIL FIALA, Prop.
Loomis Str. v neposredni bližini Blue Island Av. in zap. 18. ul.

GOSTILNA
kjer je največ zabave in največ vžitka za par centov s biljardno mizo na razpolago. Vse to se dobi v gostilni
John Košiček
1807 S. Centre Ave. Chicago, Ill.
Telefon Canal 1439.

M. KARA
1919 So. HALSTED ST.
cor. 19. Place.
Vam je na razpolago pokazati svojo najbolšo zalogo
zimske in spomladne obuče.

Irgovina s novodobnim obuvalmo
Vstanovljena leta 1883
Velika zaloga obuval najnovejše kakovosti po zmerno niskih cenah.
JOHN KLOFAT
631 Blue Island Ave., Chicago.
Druga vrata od Kasparjeve Bank.

Gostilna "Slovenski Dom"
na
2236 So. Wood ceste
to je med Blue Island ulico in 22
JOHN MLADIČ.

Phone: Canal 80.
HOERBER'S CREAM OF MALT
Martin Nemanich,
GOSTILNA
Vogal 22. in Lincoln Street
Prost gorak in mrzel prigrizek vsak dan.

Slovensko Delavsko Podporno in Penzijsko Društvo

Ustanov. 21. nov. 1909 — Incorp. 15. marca 1910.

MADISON, PENNSYLVANIA

GLAVNI ODBOR:

PREDSEDNIK: Jos. Hauptman, Darragh, Pa. Box 140.
PODPREDSEDNIK: Ivan Sever, Adamsburg, Pa. Box 51.
TAJNIK: J. Hauptman, Box 140 Darragh, Pa.
ZAPISNIKAR: Ivan Flere, Adamsburg, Pa. Box 122.
BLAGAJNIK: Bartol Serjun, Box 6, Arona, Pa.

NADZORNIKI:

ANTON KLANČAR, Arona, Pa. Box 144. Predsednik.
JAKOB ŠETINA, Adamsburg, Pa. Box 108.
BLAŽ ČELIK, Adamsburg, Pa. Box 23.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

DR. GEORGE BOEHM, Arona, Pa.

Družtva in rojaki naj pisma pošiljajo tajniku; denar pa blagajniku in nikomur drugemu.

IZ DARRAGH, PA.

Družtvo št. 1 v Darragh, Pa., se tem potom lepo zahvaluje za poslano svoto $4.30, darovano od novoustanovljenega družtva št. 8, v Marianna, Pa. Sicer je organizacija še majhna in mlada, vendar iz tega dokaza vidimo, da se zavedajo in delavsko mislijo.

Darovalci so sledeči: 55c K. Batich; 45c John Lamuth; 30c E. Ograjšek; 25c J. Laharne, S. Casagranda, Fr. Sednimek A. Matelk, M. Malgaj, H. Leskovšek, J. Kovač, A. Kerničnik, M. Zavašnik, J. Sever, J. Šetina; 15c Suštar; 10c Neimenovani.

Ob enem tudi srčna zahvala za poslano pomoč štrajkarjem, članov dr. št. 1 v Darragh, v svoti $8.00 od družtva št. 4, v Waukegan, Ill.

Rojaki! Tu vidite, da le z organizacijo se pride naprej. Ustanavljajte povsod družtva in jih priklopite Sl. Del. Podp. in Penj. Družtvu. Omenjeno družtvo podpira ljudi v slučaju onemoglosti, bolezni ali poškodb in po smrti člana se tudi ženo in druge preskrbi, da jim ni potreba iti prvi dan prosjačit. Pristopi lahko vsak slovenski delavec v Zjed. državah in je samo dolar in 50c ustopnine in pri tem tudi šteta za prvi mesec mesečnina. Drugače pa $1.00 na mesec. Podpora je tudi lepa. Plačuje se po šest dolarjev na teden, skozi celo leto in potem pokojnina $12 na mesec.

Iz navedenih podatkov lahko rojaki sprevidijo, da so pogoji dobri in kolikor več članov in družtev, toliko boljši še postanejo. —

Kjer še ni nobenega družtva, naj gleda kdo izmed čiatteljev, če je več Slovencev v naselbini, da ga ustanovi in za pojasnila piše na **Jos. Hauptman-a, Box 140 Darragh, Pa.**

DOPIS.

Claridge, Pa.

Cenjeno uredništvo: —

Zopet se moram oglasiti v našem delavskem listu, ker že ni bilo videti nobenega dopisa v Glas Svobode iz Claridge, morda čitatelji že mislijo, da smo "mufali" ali pa podlegli kapitalistični svojati katera nas tlači že celih deset mesecev. Ali temu ni tako; nahajamo se še vedno v enakem položaju kot prejšne mesece dasi je naše stališče dokaj spremenjeno, upanja in poguma še vedno nismo izgubili, da bi enkrat ne izvojevali zaželjene zmage. Sovražno nam je vse; prezirani smo povsod in nikjer ne najdemo nobene zaslombe. Skratka moram reči, enaki smo, tolpi vrabcev, kateri iščejo hrane in zavetja na tujih dvoriščih, katere se lovi in strelja kot škodljivo zalego narave. Da je to res pričajo poročila iz vseh krajev tukajšne okolice, kateri so oblegani od kompanijskih biričev, kateri nastopajo proti nam, ubogim štrajkarjem, kot da bi oni bili edini gospodarji sveta, kateri so pa plačani zato z izmozganim denarjem revnega premogarja in sedanjega štrajkarja v Westmoreland Co., kateri je kapitalistom v "zlatih dobrih časih" nakupičil miljone in jim pripomogel do vlade, katera ga zajedno s znjimi vred tepe po plečih s korabačem v zahvalo. Ni mi treba nadalje tega opisavati ker znano je to že vsakemu, ako pa ne, pa to sam skuša in občuti po svojem.

Znano je tudi kakor poročajo razni nepristranski časopisi, da kompanijam primanjkuje že denarja, tirjajo od sherifa za povrnitev denarja, katerega so mu zročili za nabavo deputijev. — Toda modri mož je spravil po večjem vse v svoj žep, ter svojim hlapcem plačal le toliko, kolikor se je njemu primerno zdelo, ampak plačani so morali biti vseeno dobro, še posebej poleg njih redne plače, katera tudi ni bila tako mala; spričuje to njih popivanje v hotelih v katerih so se valjali kot krave ko se detelje preveč nažro. Objednem so jih pa tudi premeteni hotelirji skubili, pri katerih so bili na stanovanju tako, da jim vse eno ni ostalo v žepu nič, in niso dosti na boljšem od nas štrajkarjev. Seveda ako se štrajk konča ugodno za kompanije, so jim morda obljubljene kake posebne nagrade za "vestno službovanje". Pač pa bodo še na to čakali, in slednjič bodo dobili brco za vse skupaj.

Nadalje moram tudi omeniti, da skabov nikjer ne primanjkuje, kateri so pa po največ Italijani; zadnji so bili sprva zelo vneti za štrajk in so hoteli vse na enkrat preobrniti, a so najpreje izgubili pogum in stisnili rep med noge in se podali na umazano delo. Nadalje Hrvatje in Slovaki, kateri delajo sramoto vsem slovanskem narodnostim v tem oziru, da skabajo. Ne rečem, veliko jih je izmed njih, kateri se zavedajo poštenega delavskega stališča, toda največ jih je, kateri se ne zmenijo zato in menitebinič odjedajo kruh svojim bratom, kateri se bore za njega. To je hrvatski organizator A. Shusner sam priznal ko je v tem okraju deloval nato, da bi jih spravil na pravično pot. Kakor znano, so tudi slovenske jednote podpirale štrajkarje, s tem, da so izključile one, kateri bi škodovali bratom boreč se za pravični kruh, kar pa ni bilo treba storiti, ker nobeden se ni predrznil tega storiti razen par slučajev. Kljub temu moram reči, da so Slovenci najboljši štrajkarji v celem Westmorelandskem okraju, ker oni so vstrajali do zadnjega; ko bi ne bilo Slovencev, bi tudi že štrajk bil že zdavnaj končan, in kako? —

Edina hrvatska jednota N. H. Z. v katerej so skoraj vsi Hrvatje, bi lahko mnogo uplivala na štrajk ako bi storila ono, kar so storile slovenske jednote namreč, da bi izključila skabujoče člane. Res, da se izgovarja na svoja pravila češ, da ni v njih nikjer nobenega članka proti skabom, da ne more nikogar izključiti, kedor se živi s skabanjem, ker vsakemu je svobodno služiti si kruh, kakor si sam hoče. Ravno tako je tudi v pravilih slovenskih jednot; tudi tam ni zapisano naravnost proti skabom, pač pa izključi se vsakdo, kdor bi se predrznil kaj tacega storiti brez ugovora glavnih odborov. Ni dolgo tega, ko sem čital v "Zajedničaru" glasilu N. H. Z., da je bilo sprejeto novo družtvo v Zajednico v Yukon, Pa., to je obstoječi iz samih Hrvatov skabov. Odbor N. H. Z. je gotovo vedel, da je tam štrajk in da so sami skabje, novi člani, bi lahko bil sedaj odločil, da se kot takih ne sprejme, ker je tukaj mnogo članov iste Zajednice, kateri se že deset mesecev bore za svoj obstanek. Ni mi treba več pisati, pač pa reči moramo, da za N. H. Z., katera je ena iz med najmočnejših organizacij, ni častno isto tako tudi za Hrvate ne, kateri se prištevajo za naj bolj civiliziran slovanski narod. Slovaške jednote tudi niso nič boljši. Deputiji spremljajo skabujoče člane k sejam in "pazijo" na nje, da jih njih "sobratje" kaj ne "pobožajo". Ob enem so pa tudi prepiri radi charterjev. Tako je večina skabov, članov zahtevala, da se jim izroči charter, da ga neso v kompanijske barake. Seveda štrajkujoči so pa tudi premeteni, da ga skrijejo pred "sobrati" drugega mišljenja, tako je zmiraj. Eni se sklicujejo na pravila, drugi pa na svoj 'kšeft'. Ako bi se med Slovenci kaj tacega godilo bi se jim gotovo cel svet smejal, drugi so pa že privajeni.

Gotovo je, ako bi slednje organizacije malo posegle med skabujoče člane, bi položaj štrajka kmalo zadobil drugo lice, in bi se otrebil od izdajic delavstva, kateri delajo sebi in nam veliko škodo, pač pa koristijo kapitalistom, kateri se lahko posmehujejo nam in onim, katerim se pri njih denarnici mnogo pozna.

Reči moram, ko če dosežemo mi svoje, skabje bodo izginili iz pred nas kot kafra, in dobili bodo svoje zasluženo plačilo od nas, ker med nami ne sme biti prostora za nje več potem. Seveda bodo kompanije skušale sprositi milosti za nje od nas, toda mi ne bodemo poznali nobenega in ne sladkih besed in obljub od nobene strani.

Zmaga nam je gotova, ako se bodemo še zanaprej tako vstrajno držali, kot smo se dosedaj, in tudi ni več daleč dan odločitve, ko se bodo skabje morali posloviti od ugrabljenih nam mest za vedno. Njih ošabnost bode minila, in bodo primorani nas prositi milosti, to, kar oni od nas sedaj pričakujejo.

Moram nehati sedaj s pisanjem, ker ta dopis se mi je tako nekako podaljšal. Končno moram tudi rojake v Claridge opozoriti, da naj ne drže rok in nog križem, da naj se tudi oni tu ali tam malo oglase. Mnogo jih vidim, ki bi tudi lahko to ali ono storili. Seveda jaz mislim na pisanje in ne na drugo.

Še nekaj, kar seveda bolj težko zapišem. Rojakom in drugim, kateri so zmožni dati kako podporo našim štrajkarjem, naj pošiljajo od sedaj naprej na Martina Brunet, Arona, Pa. Westmoreland Co. kakor znano so se dr. S. S. P. Z. zjedinila in ustanovila skupen odbor za nabiranje darov za uboge naše štrajkarje.

Za kar bodemo zelo hvaležni vsakemu, kedor bode nam s katerimkoli darom kaj pripomogel. Saj vidite, da nam ne preostaja drugega, kot prositi ako hočemo se vzdržati v našem najhujšem trenutku težke osode, katere ne želimo nikomur, da bi jo skušal. Zato, rojaki in bratje! Kadar ste kje ob kakih prilikah v veselih urah, spomnite se slov. štrajkarjev v Westmorelandu, kateri se z potrtim srcem obračajo na Vas, za pomoč!

Z bratskim pozdravom,

John Batich

Washoe, Mont.

Glas Svobode: —

Ker se večinoma iz vseh slovenskih naselbin oglašajo rojaki v dopisih, tako sem se tudi jaz namenil seznaniti rojake po širnej Ameriki, kako se mi Slovenci vzdržujemo v našej naselbini. V tukajšnji naselbini gre z delom bolj srednje; dela se po 3—4 dni na teden, to je po mnenju premogovih baronov zadosti za delavca. A kar nas je lahkoživcev to seveda ne zadostuje, ker to ni največje veselje, ako ima pajk preobilo posla po žepih. In zopet nam je sreča mila gospodje znajo kje nas srbi in kam morajo oni praskat. Poprej smo imeli v tri milje odaljeno za hodit in si tešit suho grlo; sedaj nam je družba napravila saloon uprav pred očmi. Ne vem sam, kako bodemo izhajali. Že poprej so palci na nogah imeli važno vlogo kazati pot naprej kot nam naprednjakom. Sedaj pa mogoče še svoje sramote ne bomo mogli pokrivat. Pa za črevlje naj bo saj smo blizu in spomlad trka na vrata ako se ne spreobrnemo, bomo pa nekaj časa brez njih. V družtvenih ozirih tudi nismo zadnji, imamo dve družtvi h katerima spadajo večinoma vsi zavedni Slovenci.

Pozdravljam vse čitatelje lista Glas Svobode, **J. Erbus.**

Park City, Utah.

Uredništvo Glas Svobode: —

Ker ni bilo še nobenega dopisa iz te naselbine, sem jaz sklenil poročati par vrstic. Z delom gre bolj slabo; sploh se delo težko dobi in je jako težko, torej ne svetujem rojakom sem za delom hoditi.

Pa drugič kaj več!

Pozdrav!

John Krašovich, ml.

Listnica upravništva.

Zadnje čase so prišli rojaki v navado, da nam pošiljajo iz raznih krajev lokalne meščanske liste, za kar smo jim zelo hvaležni. Prosimo jih pa, da v bodoče vedno čtivo, za katero hočejo, da ga vpoštevamo, občrtajo, ker vse liste, ki jih dobimo bodisi v zameno ali drugače, ne moremo prečitati.

KJE se nahaja moj prijatelj **Ivan Peskar?** Star 26—27 let. Doma iz vasi Lesa; v Ameriki je že 5 let. Pred dvema letoma sva bila skupno v Clevelandu, O. in pred 1 letom je bil v Joliet, Ill. Kedor izmed rojakov ve za njegov naslov, prosim, naj mi ga naznani, ali naj se pa sam javi na **Louis Zaletel,** Box 601, De Pue. Bureau Co., Ill. (2-10-11.)

Priporoča se rojakom v SHEBOYGAN, WIS., grocerijsko prodajalno H. Gerlach-a, kateri jo vodi že čez 12 let nad vse zadovoljstvo odjemalcev. Naročila na dom vozi **Frank Pungerčer.**

H. GERLACH & CO.
Trgovci
blaga, grocerijskih potrebščin moke in živeža
2201 N. Fifteenth St.
Sheboygan, Wisconsin.
Tlefon 630 White.

AKO ŠE NISTE, POŠLJITE NAROČNINO.

HRANITE!

Kar prihraniste, naložite v zanesljivo banko. V največji zadregi vam vsak prihranek pride prav!

Uložite svoj denar v

INDUSTRIAL SAVINGS BANK

2007 BLUE ISLAND AVENUE.

Odprta v soboto od 6 do 8 ure zvečer.

VSTANOVLJENA 1890.

AVSTRO-AMERIKANSKA-LINIJA.

NOVI PAROBRODI VOZIJO iz AVSTRO-OGERSKE V NEW YORK in OBRATNO

PARNIKI PLUJEJO IZ NEW YORKA:

Laura	4. Jan. 1910	Alice	18. Jan. 1911
Oceania	11. Jan. 1910	M. Washington	28. Jan. 1911

Parniki odplujejo vedno ob sredah ob 1. uri popoldne iz pristanišča Bush's Stores, Pier No. 1 na koncu 50te ceste v South Brooklynu.

Železniške cene na teh ozemljah so najceneje in imenovana pristanišča najbližja Vašega doma. Dobra in priljudna postrežba; občuje se v **SLOVENSKEM JEZIKU**

Phelp Bros. & Co., GLAVNI ZASTOP ZA AMERIKO

2 Washington St., New York, N. Y.

Kašparjeva Državna Banka,

vogal Blue Island Ave. & 19. ul.

VLOGE $3,700,000.00
GLAVNICA . $200,000.00
PREBITEK . . $150,000.00

Prva in edina češka državna banka v Chicagi. Plačuje po 3% od vloženega denarja na obresti. **Imamo tudi hranilne predale.** Pošiljamo denar na vse dele sveta; prodajamo šifkarte in posojujemo denar na posestva in zavarovalne police.

ZASTONJ

VPRAŠAJTE Z POLNIM ZAUPANJEM ZA SVET IN POJASNILA. NA VSAKO VPRAŠANJE DOBITE ODGOVOR POVSEM ZASTONJ!!!

IZREŽITE TO IN ODGOVORITE NA VSA VPRAŠANJA

Ali imate dober tek (apetit)?.....
Ali ste nervozni in slabotni? .....
Ali hujšate?.....
Ali ste zaprti?.....
Ali se debelite?.....
Ali so Vam nosnice čiste ?.....
Ali ste hitro utrujeni?.....
Ali ste raztreseni ?.....
Ali so Vaše oči slabotne in težke?....
Ali imate bolečine v obljižju srca?...
Ali imate kilo (bruh) ?.....
Ali so Vaši otroci zdravi?.....
Ali imate prehlajenje v plečih? .....
Ali so Vaše roke in noge vnete ?.....
Ali so Vaši členi trdi in otečeni?....
Ali slabo slišite?.....
Ali ste slabovidni?.....
Ali imate bolečine v nosu?.....
Ali je Vaš jezik nečist?.....
Ali težko dihate ?.....
Ali je Vaša koža suha in vroča?.....
Ali je Vaše grlo suho in kedaj?.....
Ali je Vaša voda motna ali gosta?...
Ali je Vaša slina gosta?.....
Ali slabo prebavljate?.....
Ali kašljate, suho in na kratko?.....
Ali kašljate po noči?.....
Ali imate slab okus v ustih?.....
Ali ste vrtoglavi?.....
Ali Vam teče iz ušes?.....
Ali pljuvate rumene ali sive izmečke?
Ali dobro spite?.....
Vas spanje okrepča?.....
Ali pijete mnogo vode? .....
Ali pijete mnogo opojnih pijač?.....
Ali pušite mnogo tobaka?.....
Ali opažate, da izgubljate moč?.....
Ali Vam je slabo po jedi ?.....
Ali so Vam noge in roke težke? .....
Ali čutite bolečine v hrbtu in križcih?
Ali ste hripavi po kašlju?.....
Ali imate črne kolobarje pod očmi?..
Ali Vam srce močno in prehitro bije?
Ali imate bolečine, praskanje v grlu?
Ali imate glavoboli?....kedaj?.....
Ali Vas glava boli na čelu?..sencih?.
Ali velikokrat vodo puščate?.....
Ali imate hemorhoide (Zlato žilo)?..
Ali imate bolečine v sapniku?.....
Ali imate kake rane na telesu?.....
Ali imate katar v nosu?..vratu?.....
Ali imate reumatizem?.....
Ali imate slabosti v želodcu?.....
Ali imate kake notranje bolečine?Kje?
Ali Vas boli temem, vrh glave?.....
Ali Vas ledice bolijo?.....
Ali ste otečeni pod očmi?.....
Ali Vam kedaj kri iz nosa teče?.....
Ali imate bolečine v trebuhu?.....
Ali imate kako spolno bolezen?.....
Triper—Sifilis ali kake druge bolezni brez raziike, kolikoje bolezen stara?

Zakaj bolezen prenašati? Tisočerim rojakom je bilo pomagano do čvrstega zdravja, ker so se obrnili z polnim zaupanjem do tega slavnega profesorja. Pridite osebno ali pa pišite v ta slavni zavod v slovenskem jeziku. Potožite in opišite Vašo bolezen temu iskušenemu zdravniku dokler ne bode prepozno. **Stavite mu najsi bode kakoršno hoče vprašanje glede bolezni — vprašajte ga za svet. On Vam bode odgovoril in svetoval povsem brezplačno.**

IZREŽITE TO

VRHOVNEMU ZDRAVNIKU
Collins N.Y. Med. Instituta
140 W. 34th Str. N. Y.
Pošiljam Vam odgovor na vprašanja, tičoča se moje bolezni. Prosim da mi odgovorite, kaj da je z menoj. Naznamite mi, ako me zamorete ozdraviti in ako je še kaj upanja me ozdraviti. Prosim obdržite to tajno in pošljite mi odgovor zastonj.

Ime.....
.....
Naslov.....
.....

Dr. E. C. COLLINS.

Slavni profesor, ustanovitelj največjega zdravniškega zavoda v Ameriki, **The Collins New York Medical Institute.**

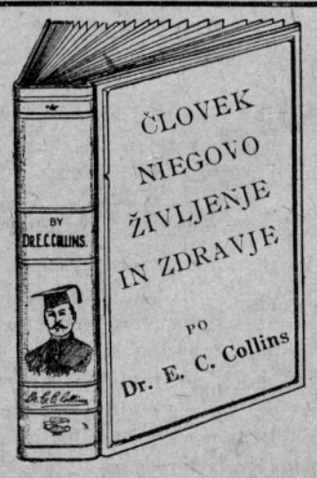

TA KNJIGA VAM ZAMORE REŠITI ŽIVLJENJE

To je največja in najobširneja zdravstvena knjiga kar jih je bilo do sedaj spisanih, in ta knjiga je učila mnogo drugih zdravnikov kako bolezni zdraviti. Pisana je v slovenskem jeziku in Vam pove, kako si zamorete zdravje ohraniti.

Preskrbite si vse ostale zdravniske knjige, primerjajte njih vsebino z to knjigo, in sprevideli bodete razloček in vrednost te znamenite knjige.

Pridite osebno ali pa pišite in pošljite odgovorjena vprašanja na Dr. E. S. Hyndman-a Medikalnega direktorja od

The COLLINS NEW YORK MEDICAL INSTITUTE

140 W. 34th ST., NEW YORK CITY.

Uradne ure so: Vsaki dan od 10-5 pp. Ob nedeljah in praznikih od 10-1 pp. Vsaki torek in petek od 7-8 ure zvečer.

DOPISI.

Greenridge, Ill.

Glas Svobode: —

Ni bilo še slišati iz tega mesta v delavskem listu Gl. Sv. Upam, da tudi ta prvi dopis ne bo romal v koš. Kar je nas Slovencev, smo vsi uposleni pri kopanju premoga in gre z delom še precej dobro; škoda samo, da se zadostno število vozov ne dobi. Slovencev nas je tukaj malo; najbolj je temu vzrok, ker se ne dobi stanovanja pri Slovencih in se mora naš človek podati med druge narode na stanovanje, kar je jako neugodno za nas, Slovence. Zato tudi ne svetujem rojakom sem za delom hoditi — če ne pripelje, bojlše polovice s seboj!

V upanju, da slovenski fantje potrpe, pozdravljam Vse,

John Mlekush.

Cowanda, N. Y.

Tukajšnja delavska naselbina je precej velika. Z delom gre pa sedaj bolj slaba; toliko, da se človek pošteno preživi. Imamo tu Slovenci eno družtvo in to pripada J. S. K. J., ki še precej dobro napreduje. Pozdrav!

J. H. Gazboban.

Manor, Pa.

Cenjeni uredništvo: —

S naročnino tudi mal dopis. — Štrajkamo še vedno in če bo še taka mizerija vladala naprej, ne vem kaj počnemo. Pravijo nekterniki, da nas "bog štrafuje", ker smo se uprli kompanistom! Novega leta ne moremo vsaj mi hvaliti in si ga voščiti, ko nas tarejo druge nadloge in skrbi. Upam, ko se štrajk konča, da bodo štrajkarji planili na Glas Svobode in poslali zaostalo naročnino in še kaj novih pridobili.

Pozdravim čitatelje,

Jacob Grad.

Barberton, O.

V našej naselbini ni ravno veliko Slovencev. Dela se sedaj tu bolj slabo, za torej poročam rojakom, da ni vredno sem za delom hoditi, ker se dela po enih tovarnah samo 4—5 dni v tednu in je mnogo rok na razpolago. Tudi za prihodnjost se jako slabo obeta z delom.

Kakor je že list Gl. Sv. poročal v zadnji številki, se bo vršila 28. t. m. plesna veselica dr. št. 61 S. S. P. Z., ki obeta biti ena največjih in to tudi po zabavi. Točilo se bo dobro vino in fin prigrizek na razpolago in če bo udeležba velika, bo vse veliko. Za torej Slovenke in Slovenci v Barberton, v soboto, 28. t. m., vsi na veselico! Družtveni člani so vstopnine prosti; ravno tako ženske. Drugi plačajo 25c.

Družtvo št. 61 si je volilo za leto 1911 tudi sledeče nove družtvene uradnike: predsednikom je bil izvoljen Anton Sigmond, taj. Rudolf Puželj in blagajnikom Ivan Princ.

Pozdrav vsem čitateljem Gl. Sv. in članom in članicam S. S. P. Z. **Rudolf Puželj**, taj.

Oregon City, Ore.

Uredništvo Glas Svobode: —

Tukaj vam pošiljam za letno naročnino, kot v dar za novo leto svoji sestri. Mislim, da ni lepšega daru svojim, kot naročnina na Gl. Sv.

Seveda bi mi lahko kdo oporekal, da kaj morem jaz govoriti o Gl. Svobodi, ko sem mlada Amerikanka; naj ve, da sem že v stari domovini prebirala pazno list Glas Svobode, ker mi ga je brat naročil tu v Ameriki in ga pošiljal domov.

V novi domovini se mi jako dopada. Doma sneg in burja, tukaj pa v zimskem času rože cveto! Pri tej priliki se zahvalim agentu Ed. Šmarda v Ljubljani, ki je meni in moji materi preskrbel dobre prostore in smo bile v 21tin dneh že v Oregon City, Ore., pri svojih ljudeh.

Pozdrav vsem čitateljicam in prijateljicam po Zjed. državah, tebi, zavedni list Gl. Sv., pa obilo novih predplačnikov!

Marija Kurnik.

Hazzard, Pa.

Uredništvo Gl. Sv.: —

Po svojem zadnjem dopisu v Gl. Sv., dobivam vedno pismena vprašanja, kako kaj tukaj delavske in sploh slovenske razmere obstoje. Odgovorila sem vsem po svoji moči. Začudena pa vzkliknem, ko dobim podporo za moža otroke in za sé $3.50 iz Superior, Wyo. Res, da sem omenila v zadnjem dopisu, tudi nekaj besed o svojem lastnem življenju in moževi dolgi bolezni, da bi pa mislila, ali upala v teh časih na kako podporo, si nisem upala niti misliti. Tu pa naenkrat tako presenečenje od rojakov iz Superior, Wyo. Tu se tudi vidi, kakšne naročnike ima Glas Svobode! Darovalci so sledeči: gg. Adolf Lulek, $1.00; po 50c: Frank Lulek, Ivan Jordaz, Frank Jordaz, Jakob Oblak in Jos. Jarepovec; po 25c: Spreobrnjena ženska, Pavel Grežen, Ignac Mlinar, Anton Mlinar, Neimenovan, John Kus, Frank Tominc, Frank Mevsek, Anton Pivrek, Feliks Repolačnik, John Kokalj, Anton Koritnik, Urban Jelovšek, Anton Kondoy, John Plestenek, Andrej Krosnik, Frank Benedikt, John Kalan, Josef Klopčič, Bernad Mihalčič in Frank Prušak 20c in Luka Groser 10c. Vsem se toplo zahvaljujem in kličem: Naj Vam bo stotero povrnjeno, kar ste storili bolni družini! —

Vidim, da se rojaki, če bolj so oddaljeni, bolj zanimajo za dopise, kot sami, tu stanujoči.

Ko sva bila še z možem zdrava in ko je on zaslužil in redno plačeval rent in drugo, je družina, poljska in jako katoliška, kot so sploh vsi Poljaki, bila z nama in otroki zadovoljna; ko je pa mojega moža pobilo in so nam zmanjkala sredstva za življenske potrebe, so se takoj ti katoličani spremenili v brezsrčneže in nam naznanili, da naj se izselimo, če nimamo za plačati. Mož je začel hoditi po bergljah, jaz pa bila v otroški postelji! Poljak, bos, mi še pristavil, da so "gospod" župnik rekli, da takih ljudi, ki ne hodijo redno v cerkev in spovedi in ne podpirajo cerkve, — niso vredni usmiljenja, zatorej — ven!

Odgovorila sem, da ne verujem takim ljudjem, ki jim pravimo "gospod" župnik ali kaplan, ali škof, ker so samo za to, da uboge in nezavedne ljudi odirajo in še bolj poneumnijo, kot so. Čeprav sem priprosta, delavčeva žena, vendar imam tudi nekaj jasnega razuma, in dokler živim, teh "gospodov" nočem poznati in tako bom tudi učila svoje otroke in upam, da bom za voljo tega, to kar sem: poštena, svobodomiselna Slovenka, brez farške krinke! Izjavila sem še, da se iz sobe ne premaknem, ker sem bolna. V hišo so nam poslali — sodnijsko slugo. In če prav briči ne poznajo preveč usmiljenja, je ta mož, Amerikanc, kar pri vratih obstal in z usmiljenjem in grozo gledal na mé, bolno v postelji in moža, ki se komaj vzdigne. Rekel nama je, da je od naših ljudi jako grdo in kruto, da naju hočejo v taki sili in bolezni vreči na cesto; kaj takega da sploh ni še doživel! In to se je zgodilo pri dobrih katoličanih. In tem ljudem se vsak dan pridga o krščanski ljubezni do bližnjega! —

Še enkrat, Vam rečem rojaki: otreste se farškega sistema in vrzite od sebe vse tiste stare šege, ki so Vas jih učili na Slovenskem in prvo sebi pomagajte — potem naj pridejo še-le drugi.

Čitala sem tudi v njujorškem dnevniku dopis iz Bridgeville, Pa., kjer se mora človeku studiti nad psovkami na štrajkarje v Westmoreland okraju. Imenuje se jih: bebci, lumpi, trampi, vlačugarji itd., samo ljudje niso; kje neki so se ti ljudje učili morale?

Pozdrav vsem čitateljem lista Gl. Sv. in naj bi tudi drugi naročniki lista Gl. Svobode storili svojo dolžnost in za svoje glasilo malo agitirali! **Feny Julius.**

Portage, Pa.

Cenjeno uredništvo: —

Blagovolili mi odstopiti nekoliko prostora v našem cenj. listu "Glas Svobode". Z delom gre tukaj bolj po malem; sicer je še precej jam, vendar zaslužek bolj pičel. A vse bi še bilo, ako ne bi bilo ljudstvo tako lahkomiselno in se ne dalo izsesavati od gotove strani. Slovencev nas je še vedno malo tukaj, temu so krive razmere, ker je, kakor povsod, tudi tukaj več časa za počivati, kakor delati.

Imamo jedno pod. družtvo, kojega smo si pred nedavnim časom ustanovili spadajoče k S. D. P. Z. v Conemaugh, Pa., a še to je nekemu Poljaku in jednemu Hrvatu trn v peti, ali Vam znano urednik, zakaj? Zato, ker ne diši po črnem, No, le pridno počakajte "pana" in umazane parkle preč od nas. Ne maramo Vas, a še manj, da bi se Vas bali, predvsem pa pošten človek noče imeti nobenega stika s tako podlimi in hinavskimi osebami, kakor sta vidva cerkvena moža. —

Pravijo, da ne poznamo "svetoga". Ha, ha, kaj bi tudi od nas radi kakšen tolarček? E, ne bo nič. Lahko pa vprašata gaspuda, če čjo iti delat, jaz imam eno staro šaflo in pik, mu podarim v znak hvaležnosti, da je zmenjal pik za "pinklc".

Ne vete, kaj vse se zmisli kunštna farška buča; guspudu res vsako sredstvo prav pride, da je le novac. Pred kratkim časom so napravili v cerkvi — "muhen pičer", predstavljali so trpečega Krista, ampak sakramensko je bil drag, kar po kvodre je bil tiket. Ja, ja, gospot nečejo špilat za nikel.

No ja, saj imajo mnogo svojih backov, ki bi radi plačali makari 50c, to so gasput dobro vedli. A še ni vse; poslali so tudi na božični večer nekaj "Miklavžev" okoli (šupico nosit) ti možakarji primahali so jo tudi k nam, a jaz sem jim povedal da pri nas nimamo časa, "župice jesti" ker ker imamo sejo. Sedaj pa gospod urednik — strašna jeza, ne vem kaj še bo če se gasput ujezijo, potem si morate misliti v kakšni situaciji se nahajamo; mogoče pošljejo kakega "belcebuba" nad nas. Bog pomagaj no. Brezverci, hudiči in kaj še vsedruzega na imenujejo, nevem. Če me kje na cesti sreča od tistih črnomavharjev, kteri se kar prekriža, samo, da me brez posledic pasira. Toraj, "muhen pičer" preč, Božič tudi, aha še trije kralji so, prst na čelo in gasput so jo pogruntali in hajd na lov (drugače vedno doma pri k . . . sedijo). Spotoma vzeli so seboj enega brimnega kozliča — pardon kozla, ker ima že čez 40 križev na grbi, kupila za en peny krede v nekem štoru, tako kakor ribič predno vrže trnek v vodo natakne poprej glisto na njega in stvar je gotova.

Zavila sta jo takoj v bližnjo hišo, povedala sta, da bosta "svečila" hišo, gasput vzeli so visoko penny kredo in zaznamovali na vratih 3 črke. G. M. B.,, zvil s pikantno hinavščino obraz in obred je bil gotov. Gospodar je mislil, da je s tem stvar v redu, a takoj se oglasi od zadej tisti ki je imel 40 križev "daj gaspudu ½ dolarja", sv. Simplicitas za 3 črke ½ dol., no pa naj bo. E ja, dokler bode gasput take ovčice imeli, bo tudi njihov trebušček lepo rejen, zapomnite si to. Toraj kamor človek pogleda sam business in zopet business, lov na dolar.

Taka beračija je s poštenega stališča za obsojati. Ubogi delavec, dela v tednu 2—3 dni, oženjen ima ženo in otroke in mogoče še stariše za preživljati — poleg pa še takega lenuha, to je malo preveč. Skoro neverjetno je, če človek s trezno glavo premišljuje, današnje gnjile razmere. Kedaj bo temu konec? Težko, a prav lahko vprašanje. Sobratje trpini, kaj se res ne zavedate svojega položaja, da Vas rimski pop tako skubi? Ali še sedaj ne veste, kakšno plačilo ste dobili Vi in Vaši pradedje od farškega nad gospodarstva? Le ne kaže danes zgodovina kake grozovitosti je uganjala ta rimska kuga za časa, ko je kontrolirala do malega cel svet? Da, na milijone nedolžnih, odkritosrčnih ljudi je zgorelo na gromadah samo za to ker se niso strinjali z rimsko zverino. Da, da, sedaj v 20 stoletju, kaj tacega nas ne doleti več, začeli so narodi stopati tem nekdanjim grozotam na prste. Vse se ziblje in ruši okoli rimske trdnjave in tudi v samej trdnjavi že poka. Tako, konec mora priti prej ali slej, ker to zahtevajo zakoni narave — pa makari če je tudi cerkev, resnica mora priti na površje.

Priporočam cenjenim sobratom, naročite se na napredno, svobodomiselno časopisje, podpirajte ga! Saj edino ono se bojuje za nas in boljši naš obstanek. Čitajmo podučne knjige, ustanavljajmo sestanke v obliki del. klubov vsak po svojej moči; pomagajmo zidati pravo trdnjavo, ki ji ne bo nobena sila kos, t. j. socialistična, edino ta bo dovedla vsakega do zaželjenega cilja.

K sklepu pozdrav zavednim rojakom in rojakinjam po Zj. dr.

Martindalski bav-bav.

50,000 KNJIŽIC

V DAR LJUDEM.

Vsaka knjižica je vredna $10.00 vsakemu bolnemu človeku.

Mi želimo, da vsaki bolni človek piše po našo urejeno zdravilno knjižico. Ona knjižica svetuje v poljudnem jeziku, kako da se doma vpešno zdravi: Sifilis ali zastrupljena kri, slabotni život, zgubitek moči, revmatizem in trganje v kosteh, spolne bolezni, kakor tudi bolezni v želodcu na vranci, ledvicah in v mehurju. Ako ste zgubili nado in ako vam priseda zabadavc denar dajati, tako pišite po ono **zdravilno knjižico**, katero vam nemudoma pošlemo in bodite uverjeni da ozdravite Na tisoče ljudi je ozdravilo po navodilu te prekoristne knjižice Ona vsebuje znanost, ktero bi moral znati vsaki človek. Zapominite si, da se ona knjižica razpošilja popolnoma brezplačno, ter tudi mi plačamo poštnino Izpolnite dolenji odrezek in ga nam pošlite in mi vam pošljemo popolnoma brezplačno ono knjižico.

IZPOLNITE ODREZEK ŠE DANES IN POŠLITE GA NAM.

Dr. JOS. LISTER & CO, Aus. 708 Northwestern Bldg.; 22 Fifth Ave., Chicago, Ill.

Gospodje: Mene zanima ponudba, s kojo pošiljate brezplačno zdravilno knjižico, ter vas prosim, da mi jo takoj pošlite.

Ime. .....

Pošta..... Država.....

ZGUBA.

Ako ste bledega obraza, ali rmenega, je to viden dokaz zgube vaše krvi. V nji ni več zadostno število pomnožujočih telesc, in je toraj slaba, ali polna nečistih snovi. Vzrok tek snovi pa je neredno prebavljenje hrane. Simptoni nerednega prebavljenja potem so:

Rmena barva obraza,
vedni glavobolj,
slab tek,
slab duh,
vznemirjenost po jedi
zabasanost,
in vnetje.

S temi simptoni združene so še druge nerednosti, ki se razlikujejo po znakih razmer, v kakoršnjih človek živi. Mi vam ponudimo, kot zanesljivo zdravilo v takem položaju,

Trinerjevo Ameriško zdravilno Grenko vino.

Opozarja se vas, da se je še ne dolgo tega, formula tega zdravila nekoliko spremenila in je sedaj dokaj močneje. In kakor sedaj, so manjše, toda veliko upljivejše. Delež si vredite lahko sami. To zdravilo ima prednost pred vsemi drugimi, zato ker:

popolnoma očiste telo ne da bi ga oslabilo.

Ojači vse organe, naredi redno in popolno prebavljenje. Staro, slobo in nečisto kri nadomesti hitro nova, bogata in čista, ki potem deli pripomočke vsem delom telesa.

V PRODAJALNAH, GOSTILNAH IN LEKARNAH.

JOS. TRINER

IZDELOVATELJ KEMIKALIJ

1333-1339 So. Ashland Ave. Chicago, Ill.

The Konrad Schreier Co.

Sheboygan Wis.

Varitelji najboljšega piva v sodih in steklenicah.

Edelbrau in Pilsen pivo iz naše pivovarue je najboljše.

NAJEMNIK & VANA,

IZDELOVALCA

sodovice mineralne vode in drugih neopojnih pijač.

82—84 Fisk St. Tel. Canal 1405

Reinhold Kroll

Trgovec

z vinom in likerji

na debelo

"GREEN BELL"

naša špecialiteta.

410 Greenfield Ave

Milwaukee, Wis.

Phone: 1547 J.

Najstarejša slovanska tvrtka

EMIL BACHMAN

1719 So. Centre Ave., Chicago, Ill.

Se priporoča vsim Slovanskim društvam za izdelovanje društvenih znakov, gumbov, zastav in vsakerih potrebščin. Izdelek je najfineji in najokusneji, pri tem pa zelo zmerne cene.

Neštevilno zahval in pripoznanj jamči za pristnost in okusni izdelek naročenih potrobščin. Pišite v svojem jeziku za vzorce in cenik.

Čemu pustiš od nevednih zobozdravnikov izdirati svoje, mogoče še popolnoma zdrave zobe? Pusti si jih zaliti s zlatom ali srebrom, kar ti za vselej dobro in po najnižji ceni napravi

Dr. B. K. Šimonek

Zobozdravnik.

544 BLUE ISLAND AVE.
CHICAGO, ILL.
Telefon Morgan 433.

Vsak slovenski delavec naj čita "GLAS SVOBODE"

RAZNO IN DRUGO

Mestna hranilnica ljubljanska je popularno varen zavod, v katerega nalaga denar tudi sodnija. Zadnji mesec je število vlog neznansko poskočilo. Vloženih je bilo namreč 1 miljon 61.878 K 26 v. Koncem decembra znaša stanje nekaj manj kot 40 miljonov kron.

Državi nevarne pesmi. Ogrski minister za uk in bogočastje je izdal odredbo, s katero se v srbskih šolah na Ogrskem prepovedujejo pesmi srbskega pesnika Jovana Jovanoviča Zmaja, češ, da so preveč srbsko-narodne in zato ogrski državi nevarne. No, sicer pa v Avstriji niso v tem oziru nič na boljšem nego na Ogrskem: ni še temu davno, ko je bila tam lepa srbska pesem "Što čutiš, čutiš, Srbine tužni" tudi državi nevarna in prepovedana.

Red za 10½ milijona. Papež je podelil vojvodi Norfolškemu, vodji angleških katoličanov in najvnetejšemu nabiralcu petrovega vinarja, red zlate ostroge. V 30 letih je nabral vojvoda Norfolški, večidel pa dal iz svojega 10½ milijona kron. Daroval je po 50.000 do 300.000 K na leto, lani pa je ibl njegov dar tako sijajen, da se je čutil papež primoranega oddolžiti se mu z redom. Kakor se vidi, letos še ne bo lakote v Vatikanu, dokler ne zmanjka takih kalinov, ki se dajo na zlate ostroge.

Železnica Gorica-Červinjan. — Železniško ministrstvo je izročilo zaključna dela za progo Gorica-Červinjan inženirju Pichu iz Prage, ki je bil napravil tudi prvotni načrt. Z zgradbo železnice se prične baje v kratkem, če ne ostane samo na papirju, kakor se to železnicam v tistih krajih prav rado zgodi.

Sirovost bolnišničnega duhovnika. Pred okrajnim sodiščem v Beljaku je bil dne 27. decembra obsojen bolnišnični duhovnik pater Anton zaradi prestopka zoper telesno varnost, ker je nadlegoval težko bolno gospo. Obsojen je bil na 30 K denarne kazni. Zgodilo pa se je to na sledeči način: Koncem maja l. l. je bila oddana bolnišnici v Beljaku neka uradnikova soproga, da tam okreva po težkem akutnem vnetju pljuč, da jo morejo prepeljati v sanatorij. Zdravnik je strogo naročil, da morajo bolnico varovati vsakega razburjenja in njej sami je prepovedal govoriti. To pa seveda ni motilo služabnika cerkve, patra Antona, da je čez nekaj dni posetil težko bolno ženo. Ta njegov poset je bolnico seveda strašno prestrašil, ker je mislila, da se ji bliža že zadnja ura. Vrhu tega pa ni hotela imeti ničesar opraviti z duhovniki in mu je zapovedala, naj jo zapusti. Navaden zemljan bi ne bil tako drzen, da bi prišel nepoklican k bolniku v sobo in vsak človek bi bil vsaj toliko obziren, da izgine, če ga bolnik ne mara imeti pri sebi. Ta čedni pastir pa niti toliko olike ni imel. Ostal je pri bolni gospe in se začel z njo prepirati ter tiral stvar tako daleč, da je začela gospa bljuvati kri. Takrat šele jo je pobral iz sobe. — Cerkvena oblast je patra Antona za njegovo sirovost in brezobzirnost še poplačala s tem, da ga je imenovala za mestnega kaplana, posvetna oblast pa ga je olajšala za 30 K, kar je še veliko premajhna kazen za tako sirovost.

Klerikalna s .. Mežnar župne cerkve sv. Nikolaja v Inomostu, J. Koch, je bil hud klerikalni agitator. Poleg svoje mežnarske službe je opravljal tudi službo vratarja v deški sirotišnici. Naenkrat pa je bil odpuščen, in kmalu na to je iz Inomosta izginil. Ali v tem se je začelo zanj zanimati sodišče, poiskalo ga je ter pozvalo njega in še drugega mežnarja Ortnerja na odgovornost zaradi grdih pregreškov proti nravnosti v deški sirotišnici. Dne 2 t. m. sta čedna klerikalna agitatorja stala pred sodiščem, ki je Kocha obsodilo na šest mesecev težke ječe poostrene vsak mesec z enim postom. Proti Ortnerju bo sodba izrečena pozneje. — Pa naj še kdo reče, da niso klerikalci vzor čednosti!

Župnik pobegnil — ne ve se kam! V vasi Momjan blizu Kopra je več let "pasel svojo čredo" 33 letni župnik Anton Pernacich, doma iz Trsta. Imenovani pa je že pred kakim mesecem izginil — meninič tebinič — iz Momljana in od tedaj ni po njem več ne duha ne sluha. Kot vzrok begu se navaja slabo finačno stanje župnikovo, kakor tudi slabo gospodarstvo in uprava s cerkvenim denarjem. Ker je imel don Pernacich intimno znanje z neko tržaško "signorino", ki se je večkrat nahajala pri njem v Momljanu, se sumi, da je pobegnil ž njo vred v Ameriko. Beg župnika Pernacicha je vzbudil v Momljanu in okolici med ljudstvom veliko presenečenje.

Poreč. Dvajset kmetov je oblegalo orožniško vojašnico v Žbandaju ter jo obmetavalo s kamenjem. Ker niso bili vsi orožniki doma, se niso upali nastopiti proti premoči. Ko so se pa ostali orožniki, ki so imeli izven vojašnice službo, vrnili, so se orožniki postavili v bran napadajočim kmetom ter jih 12 prijeli. Ostali so pobegnili. Vzrok je ta, da so bili kmetje silno vznemirjeni radi preostrega nastopanja orožništva.

Žalostna junaštva mladega kaplana. Tudi duhovnik se lahko spozabi, ker ima pač tudi kri in meso kot drugi ljudje. A če mlad kaplan kvari celo šolska dekleta, kakor se to zopet poroča o 26 letnem kaplanu v Bluman pri Fürstenfeldu na Zg. Štajerskem. — Karlu Unterleitnerju iz Št. Vida na Koroškem, ki je vabil k sebi v farovž lepa šolska dekleta (grda je sovražil in jih pretepal!!) ter jih tam pripravljal za nebesa s tem, da jih je na najgrši način spolno zlorabil, je to vendar zopet nekaj takega, kar mora v človeku zbujati stud in gnus. Za njegova junaštva ga je sodnija obsodila na 4 mesece težke ječe.

Zakaj zapisujejo na Kranjskem pri ljudskem štetju tudi kokoši. Števni komisarji imajo z ljudskim štetjem nadležen in mučen posel. A osoljen je vsaj tupatam če ne z dobrimi dijetami, pa z originalnimi dovtipi slovenskega kmeta. Prinašamo sledeči originalni pogovor dveh kmetov, ki se je dogodil na Notranjskem, ki jasno priča, kako sovraži kranjski kmet takozvane "škrice". V neki vasi na Notranjskem začudeno vpraša sosed A, soseda B.: "I, kaj deš, Matevž, zakaj sa gaspud taku natančni, de še kakuš' zapišejo?" Sosed B: "I, pa zatu, de bodo vejdli škrici, kulk jih imajo še za požrt."

Dunajski magistrat in kranjski kostanjarji. Dunajski magistrat je sklenil koncesije za prodajanje pečenega kostanja dajati samo Dunajčanom. Kakor znano, so do zdaj na Dunaju pekli kostanj večinoma Dolenjci, ki so si na ta način prislužili par krajcarjev. Dunajski magistrat je s tem svojim sklepom pokazal, kako sovražen je vsemu, kar je slovanskega.

Čedna storija iz najbolj črnega okraja na Sp. Štajerskem. Kmetje Ivan Kunej, Ivan Plevnik, Franc Rihtar in še več drugih so se šli kregat nad nadučiteljem Krajnikom v Kozjem zaradi glob, ki so jih dobili vsled šolskih zamud. Nadučitelj je počakal kmete v razredu. Kunej je začel takoj nad njim kričati, češ da je nečloveško zapirati otroke po šoli. Ko je g. Krajnik razburjenega moža miril, so začeli takoj vsi kmetje kričat in ropotati z nogami. Vpili so, da bo v šoli tako, kakor oni hočejo. Nadučitelj je zbežal slednjič v svoje stanovanje, kmetje pa so leteli za njim in hoteli razbiti vrata, kar se jim pa ni posrečilo. Proti kmetom je vložena ovadba zaradi javne nasilnosti.

Tuji vladarji na Dunaju. Listi poročajo, da obiščejo v letošnjem letu avstrijskega cesarja in nje prestolnico sledeči vladarji: Kralj Nikolaj iz Črnegore, potem car Ferdinand bolgarski s svojo soprogo Eleonoro, nadalje angleški kralj Jurij. Seveda ne bo manjkal nemški cesar Viljem II., ki hodi leto za letom inšpicirat Avstrijo.

G. katehetu v Spodnji Šiški. — Kakor beremo iz starokrajskih listov, ima g. katehet, ki podučuje na šoli v Spodnji Šiški to "lepo" navado, da nedolžna dekleta nekatere stvari, katerih iste sploh ne razumejo, vpraša kar naravnost. Ni čuda, da nepohujšane deklice pri takih vprašanjih oblije rudečica in da sramežljivo povesijo glavo. Na tak način se nedolžna dekleta samo pohujšujejo. Ali hoče morda g. katehet posnemati svetega učitelja škofa Jegliča.

Pri patrih kapucinih v Gorici je bil skozi 13 let za slugo nastavljen 55letni Ivan Mavrič iz Trsta. Ni bilo pritožb proti njemu, ali letos poleti pa si je pridržaval denar, ki ga je imel nesti v mesnice, prodajalne itd. ter dobro živel pa pobožno molil. Pridržal si je 784 K. Okrožno sodišče v Gorici ga je obsodilo na 5 mesecev težke ječe s posti.

Nesramen katehet. Prizivno sodišče v Gradcu je obsodilo kaplana Karla Unterleutnerja iz Pürgga pri Irdningu na 4 mesece težke ječe, ker je imel s šolskimi dekleti nenravna razmerja. Obsojen je bil po paragrafa 128 in 132 kaz. zakona. — Klerikalni listi na Štajerskem so nedavno tega pisali, da so edini poklicani varuhi nedolžne mladine — kateheti. G. Unterleutner je gotovo to trditev sijajno — dokazal.

Suženjstvo in katoliška cerkev. Klerikalci prav pogosto naglašajo, da je katoliška cerkev odpravila suženjstvo. Zgodovina pa nam dokazuje, da je ravno nasprotno res. Cela vrsta papežev je imela sužnje ali pa je dala dovoljenje za suženjstvo. L. 1452 je papež Nikolaj dal portugalskemu kralju polno moč, da za večne čase zasužnji Arabce, pogane in vse neprijatelje cerkve. Enako polno moč je dal Aleksander VI. španskim vladarjem. Pij V. je sam imel sužnje in Pij. III. je izdal poseben "Breve", v katerem Rimljanom dovoljuje kupovati in prodajati sužnje. Ohranile so se tudi različne pogodbe, ki dokazujejo trgovino s sužnji, ki so jo imeli papeži Urban VII., Inocenc X., Aleksander VII., Inocenc XII.; še papež Pij VI. (1775—1799) je imel celo vrsto sužnjev. — Kakor je torej videti, katoliška cerkev nima prav veliko zaslug na tem, da se je odpravilo suženjstvo v stari obliki. Sicer pa današnje moderno suženjstvo ni prav nič boljše od staroveškega, in vendar katoliška cerkev ne stori ničesar, da bi ga odpravila; še podpira ga.

Priseganje proti modernizmu. V zadnjih desetih letih se je med katoliško duhovščino v Avstriji in drugod razvila močna struja, ki hoče versko življen poglobiti in verske ter cerkvene nauke in nazore spraviti v soglasje z znanstvenimi resnicami. Ti duhovniki stoje na stališču, da more vera živeti samo, če je vse v cerkvi v soglasju z vedo in z razumom. Toda naleteli so slabo. Rim jih je obsodil. Tak duhovnik-modernist je v očeh rimskih mogotcev slabši od krivoverca in odpadnika. Rim je začel neusmiljeno vojsko proti modernistom in papež je odredil, da mora vsak duhovnik storiti slovesno prisego proti modernizmu. S slovesno prisego mora potrditi, da bo vse in samo to verjel, kar ukaže in dovoli Rim in nič drugega in da ne bo nikoli poslušal ne razuma, ne vede. Ni dvoma, da bo na stotine duhovnikov to prisego storilo zaradi ljubega kruha proti svojemu boljšemu prepričanju. Nekaj jih je tudi, ki te prisege nečejo storiti. — Eden profesorjev-duhovnikov na dunajskem vseučilišču ni hotel te prisege položiti, moral bo torej izstopiti iz cerkve. Tudi v Št. Pavlu na Koroškem neki benediktinec, najpametnejša glava celega samostana, te prisege ni hotel storiti in zapusti samostan. Na Nemškem in v Italiji je takih duhovnikov več. Kako srečni so pač Slovenci, da pri tam ni niti sledu modernizmu. Sicer so tržaški klerikalci pred nekaj časom dolžili kranjske tovariše, da imajo modernistična nagnenja, a ta dolžitev ni bila utemeljena. Kjer ni med duhovščino nič duševnega življenja, tam tudi ne more biti modernistiških nagnenj. Slovenski duhovniki so po ogromni večini Rimu preveč udani. — In nekateri še mašnih bukev brez kakega "Freunda" ne razumejo, kako naj torej kdo misli, da imajo modernistiška nagnenja, verska edinost med slovensko duhovščino ni v nevarnosti.

Lowber, Pa.

Družtvo št. 37 se zahvaljuje za svoto $6.00 poslano v pomoč štrajkarjem od članov dr. št. 2, S. S. P. Z., v Claridge, Pa.

Vsem srčna hvala.

John Grošelj, blag.

SVOJ K SVOJIM!

Važno za vsacega rojaka!

Kadar pošiljate

denarje v staro domovino

ali kadar nameravate potovati v staro domovino, ali vzeti sorodnike, ali prijatelje iz stare domovine v to deželo, obrnite se za

parobrodni in železniški listek

s popolnim zaupanjem na

FRANK SAKSER CO.,

82 Cortlandt Street, New York City,

ali na podružnico

6104 St. Clair Ave., N. E., Cleveland, O.

Tisoče in tisočę rojakov in rojakinj se je že obrnilo v teh zadevah na to tvrdko, a nikdo ni zgubil centa, in vsakdo je bil uljudno in pošteno postrežen.

☞ Kdor Vam drugače svetuje ni Vaš prijatelj in neče Vam dobro. ☜

SVOJ K SVOJIM!

SVOJ K SVOJIM! SVOJ K SVOJIM!

Zavaruj se proti bolezni s tem da, imaš doma Severove Zdravila.

VEDA UČI,

da je človeško telo kemijska delavnice nečistosti, ki so nevarne življenju in zdravju, če se jim dovoli krožiti v krvi. Posebno opravilo obisti je, odstranjevati te nevarne snovi iz ustroja. Ampak oslabele ali vnete obisti ne morejo vršiti tega dela primerno, in posledice so resne. Da torej ohranite obisti krepke, zdrave in delavne, bi morali uživati

SEVEROVO ZDRAVILO ZA OBISTI IN JETRA.

Odstranjuje pritisk krvi. Teši vnetje. Odpira drobne cevke. Ureja delovanje obisti. Zboljšuje delavnost jeter. Lajša in zabranjuje Brightovo bolezen, vodenico ter uravnava nerednosti odvajalnih organov. Dvojih velikosti: 50c. in $1.00.

Rešena operatorjevega noža. "Vaše edino upanje je operacija," so rekli doktorji gospé Frančiški Kavalar, Yale, Kans., ko je trpela vsled ledvičnih kamenov in zle obistne neprilike pet mesecev. — "Potem me je prišla obiskat prijateljica," nam piše, "in mi je omenila Severovo Zdravilo za obisti in jetra. Sklenila sem poiskusiti je pred operacijo in v mojo začudenje in veselje se mi je zdravje povračalo od dne do dne. Sedaj sem popolnoma ozdravljena — nikdar se nisem počutila bolje. Prehvaliti mi ni mogoče tega zdravila. Tako imenitno in izdatno je — a stane le malo."

Na prodaj v lekarnah in trgovinah z zdravili. Zahtevajte "Severovo". Ali imate iztis Severovega Almanaha za 1911? Ako ne, vprašajte svojega lekarnika za enega. Zastonj je.

Uživajte, kar vam diši

in ne bojte se prebavnih neprilik, če ste užili pred jedjo popitek

Severovega Žalodčnega Grenčevca

Izpodbuja tak. Ureja neprebavnost. Krepi oslabeli ustroj. Cena $1.00

Ob prvih znakih

kašlju, prehlada, bolnega grla, hripavosti, vnetja sapnika al hrip e, uživajte

Severov Balzam za pljuča

v preprečenje razvoja a raznih pljučnih bolezni. To zdravilo rešuja življenja. Cena 25c a 50c.

Za rozplačen svet pišite na Zdravniški Oddelek.

W. F. SEVERA Co. CEDAR RAPIDS IOWA

ODVETNIK PATENTI

GARL STROVER

(Sobe štev 1009)

140 WASHINGTON ST. CHICAGO, ILL.

TEL. 3989 MAIN

Dobra Unijska Gostilna, kjer se dobi mrzel in gorak prigrizek. : Pod vodstvom **Jos. S. Stastny**

2005 Blue Island Ave.

deliká Dvorana za društvene in unijske seje, in Vruga dvorana za koncerte, ženitve in zabave.

SALOON

z lepo urejenim kegljiščem in sveže Schoenhofen pivo priporoča

ANTON MLADIČ,

937 Blue Island Ave. Chicago. Ill.

Kadar

potrebujete **obleke** ali **obuče,** za se ali vaše **dečke** tedaj pridite k nam. Največja zaloga **moške obleke,** srajc klobukov in spodnega perila na zapadni strani.

Cene zmerne. Unijsko blago.
Izdelujemo obleke po naročilu.

J. J. DVORAK & Co.

1853-55 Blue Island Ave.

Telefon Canal 1198.

Luriejeva velika razprodaja.

VSAK DAN NOVE STVARI NA PRODAJ.

Izmed drugih predmetov, še kakih 1800 parov preprog, katere niso bile poškodovane od ognja, temveč le malo premočene od vode.

Ženski površniki zadnja moda; prej se prodajali po $18—25, sedaj samo . . . . . .

$12.75

Dekliške obleke, v vseh barvah in velikosti od 13—20 leta; prej po $5.00, sedaj . . .

$2.39

Okenske gardine, 3 jarde dolge, z lepimi okraski, vredne $1.25, sedaj par. . . . . .

49c

Fine bele preproge, 3 jarde dolge, prej se prodajale po $3.00, sedaj samo par. . . . . .

$1.29

Fine francoske in angleške okenske preproge, posebne velikosti, vredne $6.00. Sedaj se prodajajo po . . . . . .

$2.39

Bele preproge, jako lepo barvane; prej se prodajale po $2.00 par; sedaj sam o par . . .

89c

Komfortne gardine, bele barve, iz dobrega satina. Vedno $3.50 sedaj . . . . . .

$1.98

Volnene odeje, z lepimi okraski komad. . . .

17c

Najbolše, da si ogledate našo zalogo osebno.

ALBERT LURIE CO.
1816-1818-1820 BLUE ISLAND AVE.

Velika francoska revolucija 1789 do 1815.

Četrta zaveza zoper Francosko.

Od raznih pruskih dežel do reke Odre napravil je Napoleon začasno četvero departementov; a državnemu starešinstvu v Parizu je pisal, da Berolina in drugih ravnokar osvojenih krajev ne bo dal iz oblasti svoje, dokler ne bode sklenil splošnega evropskega mirú. Prej pa je hotel še pokoriti Angleže in Ruse. Na vojsko z Angleži po bitki pri Trafalgaru ni več mislil, ali skušal se je drugače maščevati. Hotel je namreč ugonobiti angleško trgovino ter je v Berolinu dne 21. novembra 1806 oklical takozvani "kontinentalni zapor", s katerim je vsem deželam in narodom svojim ter svojih zaveznikov ostro prepovedal, da ne smejo z Angleži ne kupčevati, niti dopisovati; a vsi Angleži, ki so se takrat slučajno mudili v teh deželah, postali so francoski ujetniki, blago njihovo pa so jim pobrali kot bojni plen. Da je to bil hud udarec za Angleže, ne dá se tajiti; ali čutili so ga tudi drugi narodi, Napoleon pa svojega namena vendarle ni dosegel.

Zdaj so bili Rusi na vrsti. Napoleon je dobro vedel, da vojska z velikansko rusko državo ne bo lahka; zato je ob enem več sovražnikov hotel naščuvati zoper njo. Turškemu sultanu Selimu je pisal, naj si do dobrega upokori Moldavo in Vlaško ter vse te kraje noter do Chocina osvobodi od Rusov, kajti zdaj je baš pravi čas za to. Pruskega kralja je skušal z raznimi zvijačami odvrniti od zaveze z ruskim cesarjem, a zoper oba je hujskal Poljake, katerim je dajal upanja, da jim bo ponovil samostalno njihovo državo. Vendar pa je dodal, da jim ne more nič gotovega obljubiti; kajti svobodo si morajo sami priboriti, kar pa ne bo težko, če bodo duhovniki, plemenitniki in meščani zložni med seboj, kakor so bili prej nesložni. Slavnega poljskega domoljuba Koščiuskega, ki je v Parizu živel v pregnanstvu, nagovarjal je po svojem ministru, naj razglasi kak oklic na narod svoj. Toda Koščiusko mu prošnje ni mogel uslišati, zato ker ni hotel prelomiti poštene besede, ki jo je dal carju Pavlu. Kljubu temu se je raztrosilo po Poljski mnogo ponarejenih listov z njegovim imenom, katerih pa on nikdar pisal ni. Ko so se prva francoska krdela pokazala na Poznanjskem, oglasilo se je mnogo poljskih dobrovoljcev, od katerih je njihov vodja Dombrovski uredoval narodno vojsko. Nepopisljivo pa je bilo veselje, ko je dne 27. novembra sam Napoleon prišel v Poznanj; poljski plemenitaši so se kar gnetli okoli njega, a njihove gospe so ga slavile v čistem francoskem jeziku. Francoskega cesarja je jelo skrbeti, da se ne bi Avstrija zastran poljskih homatij pridružila njegovim sovražnikom, pa ji je hitro poročal, da ji bo v zameno povrnil Šlesko, če bi Galicijo potreboval za ponovljeno poljsko državo.

Ko je pruski kralj Friderik Viljem III. odločno zavrgel sramotne pogoje, pod katerimi mu je Napoleon ponujal neko nezanesljivo premirje, čakal je v Kraljevcu (Königsbergu) na osodo svojo; vojščaki njegovi, kakih osemnajst tisoč, pa so se napotili proti dolnji Visli, kjer so se pridružili ruski vojski, katero je vodil general Benningsen. Pred mnogo večjo francosko silo moral se je Benningsen pomakniti nazaj proti reki Narevi, a tu se je s svojim in s pruskim krdelom zjedinil z ostalo rusko vojsko ter stopil pod vrhovnega poveljnika Kamenskega. Meseca decembra so Francozi šli črez Vislo in so takoj skusili rusko zimo. Napoleon je vedel ohrabriti vojake svoje in se je zgrabil z nasprotniki v mnogih manjših bojih, od katerih ste bitki pri Pultusku in Goliminu dne 26. decembra bili najimenitnejši. Ruski junaki kar niso odjenjali, Francozi pa so se tudi tako dobro držali, da naposled niso ne ti, ne drugi zmagali. Na ruski strani se je posebno skazal Benningsen, ki je nato postal vrhovni poveljnik. Napoleon je bojevanje ustavil ter se z vojščaki podal v zimska stanovališča nazaj za Vislo. Ko sta se pa Ney in Bernadotte z levim krilom francoske vojske pomikala proti Kraljevcu, hotel je Benningsen tudi njiju pognati nazaj črez Vislo, osvoboditi trdnjavi Gdansko in Gravdenc ter noter od Kolberga očistiti pot od sovražnikov. Tu se je Napoleon hitro zopet vzdignil in ga dohitel pri pruski Jelavi dne 8. februarja 1807. Zopet sta se silna nasprotnika merila v grozni bitvi ter nista odjenjala do desetih zvečer, akoravno je ves dan strašno metlo. Napoleon se dotlej še nikdar ni tako nesrečno bojeval, in vendar je rekel, da je zmaga njegova, akopram je Benningsen trdil, da so Rusi zmagali. Opešani nasprotniki so se nato z nova podali v zimska stanovanja in so mirovali štiri mesece. Francozi so med tem osvojili Gdansko in Svidnico, nikakor pa se jim ni posrečilo, da bi pruskega kralja izneverili carju Aleksandru, ki mu je za trdno obljubil, da bo ponovil prusko kraljestvo prav tako, kakoršno je bilo pred vojsko. Napoleon se je torej na vso moč pripravljal na novi boj; s Poljske, od porenske zaveze in celo iz daljne Španjolske dobival je vojščakov na pomoč ter je vseh skupaj imel 160.000 mož, katerim je Benningsen mogel le 120.000 nasproti postaviti. Po novi neodločni bitvi umaknil se je Benningsen nazaj do Friedlanda. Tu je dne 14. junija 1807 po jako hudem boju, v katerem se je 60.000 Rusov borilo z 80.000 Francozi, zmagal Napoleon.

Rusi so šli nazaj za reko Niemen, Francozi pa so šli za njimi ter so ob isti reki posedli mesto Tilžo, kjer so se začeli dogovori o miru. Na plavu sredi reke napravili so šator, in tu sta se francoski in ruski cesar dve uri pogovarjala. Napoleon si je prizadeval, da bi z ljubeznivostjo in spoštovanjem zaslepil carja Aleksandra ter ga vzlasti pridobil zoper Angleže, in znal ga je vsaj za nekoliko časa pregovoriti. Vse drugače je drugi dan govoril s pruskim kraljem, ki je tudi prišel v Tilžo. Prav prevzetno in zaničljivo vedel se je njemu nasproti, da je le še bolj čutil veliko nesrečo svojo. Niti kraljica, blaga in plemenita Louisa, ni ga mogla omečiti. Prosila ga je, naj bi jim pustil vsaj Devin, ali zastonj, kajti odvrnil ji je, da potrebuje to trdnjavo, ako bi se mu kdaj zljubilo vrniti se v Berolin.

Po teh dogovorih je Napoleon z Rusi in Prusi sklenil mir v Tilži dne 7. in 9. julija 1807 Iz posebnega spoštovanja do carja Aleksandra je pruskemu kralju povrnil njegove dežele na desnem bregu Labe, zato pa mu je vzel vse nekdanje poljske dežele, od katerih je napravil vojvodino Varšavsko za kralja saskega. — Gdansko z okolico je imelo biti svobodno mesto. Braunschweig, Hessen-Kassel, Hanover in pruske kraje med Laho in Reno zložil je v novo kraljestvo Westfalsko, ki ga je dal najmlajšemu bratu svojemu Jeronimu. Razun tega je pruski kralj moral vsa primorska mesta svoja zapreti Angležem. Francozom pa povrh plačati sto in štirideset milijonov frankov bojnega davka. V porensko zavezo so stopile zdaj vse nemške dežele razun Pruske in Avstrije. Ruski cesar je obljubil, da bo skušal pomiriti Angleže s Francozi, ako bi se mu pa to ne posrečilo, zaprl bo Angležem vse primorje svoje ter prisilil, da bodo Portugalska, Danska in Švedska isto storile. V zameno je francoski cesar obljubil, da bo turškega sultana pregovoril na mir, ki bode po volji ruskemu cesarju. Da bi še druge evropske razmere uredila, sešla sta se ruski in francoski cesar meseca septembra na shodu v Erfurtu. Vse je kazalo na novo vojsko. Nemci so bili razkačeni, Avstrija se je pripravljala, Španjolska se je vzdignila; Angleška pa ni hotela sprejeti miru ki sta mu ga Napoleon in car Aleksander ponujala. Poslednji se je torej odločil za kontinentalni zapor ter se s francoskim cesarjem sporazumel, kako bosta, jeden na vzhodu, drugi na zahodu strahovala vso Evropo. Ko so Angleži nenadoma prihrumeli pred Kodanj, streljali v mesto ter odpeljali seboj vse dansko bojno brodovje, napovedal jim je ruski cesar vojsko, danski kralj pa je pristopil k zavezi s Francozi, ki so mu zato poslali krdelo vojščakov svojih na pomoč.

Dalje prihodnjič.

Podpora za stroj Linotype.

J. Mlekush 25c. M. Guzel 25c. J. Krasovich 25c, zato ko se mi je Glas Svobode izmed vsih listov najbolj priljubil. Fr. Aleš 10c. Tone 10c. in Ivan 10c, zato ko sva se radi Zupanovega vina skregala. J. Zajec, od provizije 50c. J. Erbus 50c. J. Čadež 50c. Jos. Janša nabral v Kokomo, Ind. Darovali so: Fr. Jerina 10c, ker pravijo, da sem socialist; 10c, ker najraje Glas Svobode čitam; in 5c. pa zato, ko si je bom kmali sam naročil. Jos. King 10c, da bi sosed kmalu pravi socialist postal. Ivan King 10c, ker v popa ne verujem, hčerka pa 5c zato, ko sem socialist girl. John King 10c, da bi si po drugih naselbinah ne brusili več jezikov o nas. J. Bog 15c, ker me je dekle zapustila. J. Janša 5c, da bi se bedaki poboljšali, 5c, da bi se na edini delavski list Glas Svobode naročili in 5c, da bi zopet enkrat v Kokomo smeli gostilne imeti, gospa Janše 5c, ker najraje protifarške liste čitam in 5c še povrh. —

Ko so v državi Washington sedaj prvič volile tudi ženske, je bilo tudi tiskano: Prisegam, da sem stara že 20 let 11 mesecev in 10 dni." Ne bo to malo prehudo, če bo mogla vsaka svoje rojstvo tako položiti pred uradnike!

Po navodilu slovenske angleške slovnice, tolmača in angl. slov. slovarja se lahko vsaki priprosti človek angleščine, kakor jo v navadnem življenju rabi, priuči, kar je v tej deželi nujno potrebno, ako hoče imeti kak boljši posel in neodvisno živeti. Knjiga v platno vezana stane samo $1.00 in je dobiti pri V. J. Kubelka, 538 W. 145. St., New York, N. Y.

V času dela in jela, spomni se na ne-delo in ne-jelo.

Zemlja za kmetije, in kmetije

MISSOURI! MISSOURI!

Najboljša zemlja za kmetije, ravnina brez vsake vode, gozd ali deloma posekano, aker od 18—22 dolarjev. Obdelane kmetije, ravnina 25—50 dol. aker. Valovita ravnina, gozd 12—17 dol. aker. Kmetije 16—30 dolarjev aker.

Vsakdo, ki ima veselje do kmetijstva, naj kupi kos zemlje! Zemlja po vsej Ameriki bo postala v cenah enaka v Evropi in to prej kakor se ljudem sanja. Jaz ne ponujam zemlje z lažmi, trpentinovega olja iz koreninic, nabiranja različnih rož in vsih nemogočih laži, temveč kupi, ako več ne moreš, vsaj 40 akrov zemlje in na nji preživel boš vedno sebe in svojce na pošten način. Ni države v Ameriki, katera bi se mogla meriti z Missouri v splošnem kmetijstvu.

F. GRAM REALITY Co. Naylor, Mo.

Pridite in si oglejte

Naše, nove vrstve zimske fine možke obleke in suknje

Največja izbira v Chicagi po ecni od. . . . . .

$7.50 do $25.00

Oleke in sukoje za dečke. . . . . .

$2.00 do $10.00

THE ATLAS CLOTHING CO.

Vogal Blue Island Avenue in 18. cesta.

Jelinek & Mayer, lastnika.

Večina slovenskih krčmarjev v La Salle, Ill.

toči PERU PIVO.

PERU BEER COMPANY, Peru, Ill.

Podpirajte krajevno obrt!

Največja slovenska lekarna v Chicagu

Velikanska zaloga koreninic, zelišč in že izdelanih zdravil, medtem tudi Severova, Trinerjeva in Richterjeva. Kadar iščete pomoči, takrat pridite v našo lekarno, kjer ordinirajo samo slovanski zdravniki.

Pri nas se nahaja poštni oddelek, direkno pošiljamo torej denar popošti v domovino. Poslujemo vsak dan do 9. ure zvečer. Pri nas obrestujemo naložen denar po 3 proc. na leto.

Pridite in prepričajte se

C. G. FOUČEK

že 25 let v tej trgovini na itiem prostoru

1801 Center Ave. vogal 18. St. nasproti Narodni Dvorani v Chicagu Ill.

Največji čudež današnjega dne.

Telegrafično pošiljanje denarja v stari kraj za 50 centov.

Vsaki, kateri plača 50 centov več, kakor je navadno plačal pri pošiljanju denarja po pošti, pošlje zdaj lahko vsako svoto denarja telegrafično v stari kraj.

Denar je že drugi dan v Evropi nakazan in izplačan. a čez 10 do 12 dni dobi pošiljatelj v Ameriki originalni recepis evropejske pošte. Prijemnik denarja v starem kraju ne plača niti vinarja, kadar prejme denar. Ni potrebno, da se mi pošlje evropejska adresa prijemnika ali kako drugo naznanilo poprej. Nikdo drugi na svetu ne more tako po ceni pošiljati denar brzojavno v staro domovino.

Puskusite in prepričajte se.

Denar pošljite meni po Money Orderu, čeku, ekspresu ali v registrovanem pismu. Pišite po cenik in navodila.

Kdor mi pošlje naslovov, dobi lepo darilo.

IVAN NEMETH,

BANKIR

Biv. cesarski in kraljevski konsul. agent.

457 Washington Street, New York, N. Y